Ազգ
Azg
armenian daily
22 ԱՊՐԻԼ 1999 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 72 (1817)

Անկարայի պետական անվտանգության դատարանը մահապատիժ է պահանջում Օջալանի համար

ԱՆԿԱՐԱ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ Քուրդ ապստամբների ղեկավար Աբդուլլահ Օջալանին մահապատիժ է սպառնում։ Հենց այս պատիժն է պահանջելու Անկարայի պետական անվտանգության դատարանը, որն ավարտեց մեղադրական ակտի նախապատրաստումը։

Ըստ Անատոլու գործակալության տեղեկատվության, այս 135 էջանոց փաստաթղթում Քրդական աշխատավորական կուսակցության ղեկավարի վրա, որը փետրվարի 15-ին բռնվել էր Քենիայում եւ այժմ կալանքի տակ է պահվում Մարմարա ծովի Իմռալը կղզում, դրվել է իր գլխավորած խմբավորման կողմից կատարված բոլոր հանցագործությունների պատասխանատվությունը։

Օջալանի դատավարությունը, ինչպես ակնկալվում է, կսկսվի ապրիլի 30-ին։ Նրան մեղադրանք կներկայացվի հայրենիքի դավաճանության եւ անջատողական գործունեության համար։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ

Հայկական կոնյակը, «Արարատ» պիտակը եւ «Պեռնո Ռիկարը»

ՀՀ կառավարությունն անվերապահ ընդունում է «Պեռնո Ռիկարի» բոլոր առաջարկները

ՆԱՐԻՆԵ ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Ֆրանսիական «Պեռնո Ռիկար» ընկերությունը, որը մինչեւ այս թվականի հունիսի 30-ը վարձակալել է Երեւանի կոնյակի գործարանի 100 տոկոս բաժնետոմսերը, հայաստանյան կառավարությանը դեռեւս մարտին ներկայացրել էր առաջարկությունների խստացույն փաթեթ, որի ընդունումից էլ կախման մեջ է դրել արդեն երկու անգամ հետաձգված 28 մլն դոլարի վճարումը, այսինքն Երեւանի կոնյակի գործարանային համալիրը գնելու գործարքի ճակատագիրը։ Հիշեցնենք, որ մինչ այս պահը «Պեռնո Ռիկարը» վճարել է գործարքի գինը կազմող 30 մլն դոլարից միայն 2 մլն-ը։ Երեւանի կոնյակի գործարանային համալիրում կոնյակի արտադրության ծավալները էապես նվազել են, ինչը մեծամասամբ պատճառաբանվում է ռուսաստանյան ճգնաժամով, որի արդյունքում «Պեռնո Ռիկարը» չի կարողանում հայկական կոնյակի իրացման հիմնական շուկա Ռուսաստանում վաճառել հայկական կոնյակը։ «Պեռնո Ռիկարին» Երեւանի Կոնյակի գործարանային համալիրը վաճառելու հիմնական շարժառիթներից մեկը իրացման նոր շուկաների որոնումն էր եւ հայկական կոնյակի սպառման տարածքի ընդլայնումը, սակայն «Պեռնո Ռիկարն» այդ խնդիրն առայժմ իր առջեւ չի դնում։ Խաղողի մթերումների համար ֆրանսիական ընկերությունը բավական լուրջ գումար ներդրեց՝ 8 մլն դոլար, եւ այսօր այդ գումարները դարձել են կռվան՝ անընդմեջ արտոնություններ պահանջելու։

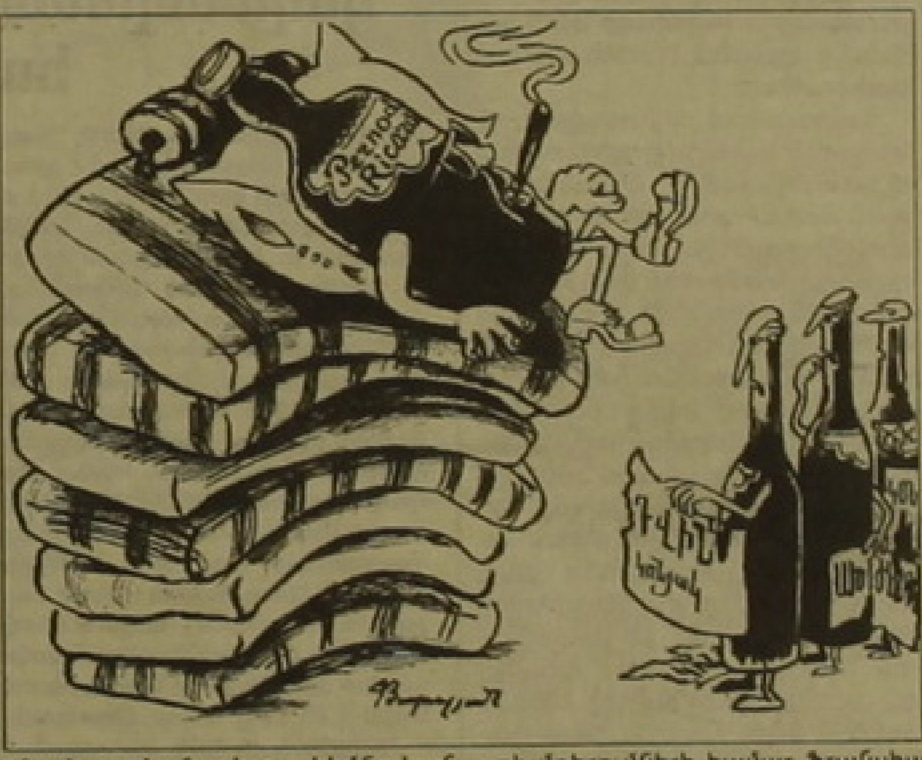

Տես ♦ էջ 3

Ժակ Շիրակը՝ «լիսաբոնյան սկզբունքների» օգտին

ԲԱՔՈՒ, 21 ԱՊՐԻԼ, ՍՆԱՐՔ։ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի պատասխան նամակը Հեյդար Ալիեւին է հանձնել Ադրբեջանում այդ երկրի դեսպան Պիեռ Գինյուսը՝ երեկ երկրի նախագահի հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ։

Ֆրանսիացի դեսպանի խոսքերով, «Պատասխան նամակում Ժակ Շիրակը հայտարարում է, որ կիսում է Հեյդար Ալիեւի մտահոգությունը Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման ընթացքում, որ նա շարունակում է կիսել՝ հակամարտության լուծման հարցում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահներից մեկը հանդիսացող Ֆրանսիան՝ հակամարտությամբ եւ վստահեցնում է, որ ինքը ակտիվորեն մասնակցում է այդ հիմնահարցի լուծմանը»։

Ֆրանսիայի նախագահի կարծիքով, «Ադրբեջանի դիրքորոշումն անկասկած պետք է հաշվի առնվի եւ չարժե վերադառնալ ԵԱՀԿ Մխ համանախագահների վերջին առաջարկությունների քննարկմանը»։ Ըստ Գինյուսի, «Ֆրանսիայի նախագահը համոզված է, որ հակամարտությունը լուծելիս անհրաժեշտ է հավատարիմ մնալ ԵԱՀԿ Լիսաբոնյան գագաթաժողովում ընդունված սկզբունքներին»։ Նամակում նշվում է. «Ֆրանսիան պնդում է, որ գաղթականները վերադառնան իրենց հարազատ վայրերը»։

Իր հերթին Հեյդար Ալիեւը նշել է, որ «Ժակ Շիրակի պատասխանը կօգնի ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի գործունեության եւ խաղաղ բանակցությունների գործընթացի ակտիվացմանը»։ Ադրբեջանի նախագահի խոսքերով, նա մտադիր է այդ թեման քննարկել ԱՄՆ իր այցի ընթացքում։

ԱԳՐԵՍԻԱ

ՆԱՏՕ-ն նոր հարվածներ է հասցրել Բելգրադին եւ Հարավսլավիայի այլ քաղաքների

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ ՆԱՏՕ-ի ուժերն անցած գիշեր նոր հարվածներ են հասցրել Բելգրադին եւ Հարավսլավիայի այլ քաղաքների։ Ինչպես Բելգրադից հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, այս գիշեր Նովի Բելգրադում հարձակման ենթարկված Հարավսլավիայի կոմկուսի նախկին Կենտկոմի բարձրահարկ շենքում գտնվում էին մասնավոր հեռուստառադիոընկերությունների խմբագրությունները։ Շտապ օգնության ծառայությունները եւ հրշեջներն ամեն ջանք գործադրում են, որպեսզի փրկեն մարդկանց, ասել է նա։ Ռումբը կամ հրթիռն ընկել էր ուղիղ 20-հարկանի շենքի վրա։

Անցած գիշեր ոչնչացվել է վերջին, թվով երրորդ կամուրջը, որը Սերբիայի կազմի մեջ մտնող Վոյեվոդինայի երկրամասի վարչական կենտրոնը՝ Նովի Սադ քաղաքը կապում էր Սերբիայի մնացած մասի հետ։ Դրա հետեւանքով կտրված է Բելգրադի երկաթուղային հաղորդակցությունը Հունգարիայի հետ, քանի որ այդ կամրջով թե ավտոճանապարհ էր անցնում եւ թե երկաթգիծ։

ՆԱՏՕ-ի ներկայացուցիչները հաստատել են, որ Հարավսլավիային հարվածներ հասցնելիս դաշինքի ուժերն օգտագործում են ուրան պարունակող զինամթերք։ Այդ մասին Բրյուսելից հաղորդել է Կիոդո Ցուսին գործակալությունը, նշելով, որ մեծ դիպուկությամբ օժտված այդ մարտալիցքերը, որոնք կարող են ծեփել նույնիսկ տանկազրահը, դատելով ըստ ամենայնի, կիրառվում են ամերիկյան օդուժի կողմից։

Ուրանի օգտագործման մասին կարդալ նաեւ էջ 8։

ՄՈՍԿՎԱ

Ռուսաստանը չի մասնակցի ՆԱՏՕ-ի հոբելյանական գագաթաժողովին

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ ՌԴ նախագահ Ելցինի որոշմամբ, ռուսաստանյան պատվիրակությունը չի մասնակցելու ՆԱՏՕ-ի հոբելյանական գագաթաժողովին։ ՌԴ ԱԳՆ այսօրվա հայտարարության մեջ ընդգծվում է, որ Հարավսլավիայի դեմ ռազմական գործողություն սկսելուց հետո Ռուսաստանը չէր կարող չսառեցնել ՆԱՏՕ-ի հետ իր հարաբերությունները։

Դաշնության խորհուրդը դեմ քվեարկեց Սկուրատովի պաշտոնազրկմանը

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ։ Դաշնության խորհուրդն այսօր քվեարկեց Յուրի Սկուրատովին ՌԴ գլխավոր դատախազի պաշտոնից ազատելու դեմ։ Հօգուտ պաշտոնազրկման քվեարկեց վերին պալատի 61 անդամ, «դեմ»՝ 79, ձեռնպահներ չեն եղել, 4 քվեաթերթիկ անվավեր է ճանաչվել։ Թեեւ Դաշնության խորհուրդը երկրորդ անգամ չպաշտպանեց Յուրի Սկուրատովի հրաժարականը, ինչպես նշում են վերին պալատի փորձագետները, գլխավոր դատախազի պաշտոնավարության ժամանակավոր կասեցման վերաբերյալ ՌԴ նախագահի հրամանագիրը պահպանում է ուժը։ Յուրի Սկուրատովը լրագրողների հետ զրուցելիս ասել է, թե մտադիր է շարունակել աշխատանքը ՌԴ գլխավոր դատախազի պաշտոնում։ Ընդսմին նա ավելացրել է, որ հանդիպման խնդրանքով չի դիմի Ռուսաստանի նախագահին։

ԿՈԼՈՐԱԴՈ

Զանգվածային սպանություններ դպրոցում

Երկու զինյալ անչափահասներ երեկ Դենվերի արվարձան Լիթլթոն քաղաքում գտնվող ավագ դպրոցում սպանել են ավելի քան 20 մարդու, պատանիներն ինքնասպան եղել, տեղեկացնում է Ռոյթեր գործակալությունը։ 21 մարդ էլ վիրավորվել են, որոնցից մի քանիսն անհուսալի վիճակում են։

Վերջին 18 ամիսներին սա ԱՄՆ-ում կատարված ամենադաժան զանգվածային սպանությունն է եւ ամենաարյունահեղներից մեկը երկրի պատմության մեջ, ուր այժմ բանավեճեր են ընթանում զենքի վրա վերահսկողություն սահմանելու շուրջ։

Դեպարտամենտի խոսնակ Սթիվ Դեյվիսը հայտարարել է, որ ոստիկանությունը դեռ չի պարզել հարձակման դրդապատճառը, սակայն լուրեր կան, թե դա կապված է Ադոլֆ Հիտլերի ծննդյան օրվա հետ։

Զինյալներն անդամն էին դպրոցի շրջանակներում հալածված «Սեւ թիկնոցի մաֆիա» խմբի, որի կազմում են գերմանական խորհրդանիշ կրող մոտ 12-13 պատանիներ եւ երիտասարդներ, որոնք սիրում էին խոսել Ադոլֆ Հիտլերի, ինչպես նաեւ գլխատված մարդկանց մասին։

Ոստիկանությունն արդեն ձերբակալել է այդ պահին դպրոցի մերձակայքում գտնվող սեւազգեստ մի քանի երիտասարդների, որոնք կասկածվում են հանցավոր խմբի անդամակցության մեջ։

Ար. Մ.

ԵՐԵՎԱՆ

ՀՌԱԿ-ը ոգեկոչեց Ցեղասպանության զոհերի հիշատակը

Երեկ ազգային օպերայի լեփ-լեցուն դահլիճում Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը պատշաճ հանդիսավորությամբ եւ հրաշալի համերգով ոգեկոչեց Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակը։

Կարճ եւ բովանդակալից ճառով հանդես եկավ ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը, որը հանուն կուսակցության, պատրաստակամություն հայտնեց հայ ժողովրդին ու պետությանը, «Հայ դատի հետապնդումը հանձն առած մյուս քաղաքական կազմակերպությունների հետ համատեղ շարունակելու պայքարը Հայկական հարցի ճանաչման եւ արդարացի լուծման ուղղությամբ»։ (Ճառի գլխավոր հատվածները կհրապարակենք առաջիկայում)։ Այնուհետեւ ազգային ռադիոյի սիմֆոնիկ նվագախումբը, մաեստրո Օհան Դուրյանի ղեկավարությամբ, հնչեցրեց մաեստրոյի «Կոմիտասական» ստեղծագործությունը։

Կոմիտասի եկեղեցական ու գեղջկական հայտնի մեղեդիների հրաշալի համածուլվածքը, որն ավարտվում է «Կռունկի» դրամատիկ ֆինալով, ներկաներին փոխադրեց Մեծ վարդապետի եւ բոլոր հայերի «կորուսյալ երկիրը»։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

Լրացել է ՀՀ սոցապ նախարար Գագիկ Եգանյանի պաշտոնավարման մեկ տարին, որը երեկ, այդ առթիվ հրավիրված ասուլիսում, «խիստ լարված» գնահատականի արժանացավ: Նախարարը ներկայացրեց սոցիալական ապահովության զարգացման 1999-2001 թթ. ծրագիրը, սոցիալական հիմնախնդիրների լուծման գլխավոր

ԱՍՈՒԼԻՍ

Բարկացած մարդու զայրույթը մեղմելու խնդիրը՝ Գագիկ Եգանյանի օրակարգում

ուղղությունները: Նոր տնտեսական կացութաձեւ թեւակոխած Հայաստանը սոցիալական ապահովության համարժեք համակարգ չուներ, եւ իրականացված բարեփոխումների հիմքում չի դրվել բնակչության պահանջմունքների ապահովումը. ահա բնակչության ծանր սոցիալական վիճակի հիմնական պատճառը, ըստ նախարարի: Այստեղից բխում է նախարարության հիմնական խնդիրը՝ համակարգի համապատասխանեցումը շուկայական տնտեսությանը: Ըստ այդմ, շեշտը դրվում է սոցիալական ապահովության իրականացման երկու՝ սոցիալական ապահովագրության եւ սոցիալական աջակցության ուղղությունների վրա, որոնց օրենսդրական դաշտն արդեն իսկ մշակված է: Պարտադիր սոցիալական ապահովագրության նախագիծը, որ արժանացել է կառավարության հավանությանը եւ ներկայացվել ԱԺ, մասնավորապես թույլ կտա կանոնակարգել հիվանդության, աշխատանքի կորստի, ծերության եւ այլ հանգամանքների բերումով եկամուտներից զրկված անձանց վնասների փոխհատուցումը:

Սոցիալական աջակցությունն իր հերթին ուղղված է բնակչության այն շերտերին, որոնք ի վիճակի չեն ինքնուրույն լուծելու գոյատեւման խնդիրը: 1999-ի հունվարից ներդրված ընտանեկան նպաստների համակարգը սոցիալական աջակցության «հասցեականությունը» մեծացնելու մտահոգության արդյունքն էր, որ, նախարարի գնահատմամբ, հիմնականում հաջողվել է: Դժգոհությունները, իհարկե, հնարավոր չէ բացառել, քանզի 800 հազար ընտանիքից 750 հազարը նպաստներ ստանալու ցանկություն ունեն, բայց Համաշխարհային բանկի ուսումնասիրությունները ի հայտ են բերել, որ ընտանեկան նպաստների ներդրումից հետո 40 տոկոս ամենաանապահով ընտանիքներն ստանում են նպաստների շուրջ 54 տոկոսը, մինչդեռ նախկինում այդ ցուցանիշն ընդամենը 40 տոկոս էր, ասել է, թե հասցեականության բարձրացման խնդիրը հիմնականում լուծված է: Ըստ որում, դիտարկումներն արված են ընտանեկան նպաստների ցուցակների «զտումից» առաջ, հետեւաբար, հիշյալ տոկոսն իրականում անհամեմատ ավելի բարձր է, «Ազգի» հարցին ի պատասխան հավաստեց պարոն Եգանյանը: ՀԲ պատվիրակությունը բարձր է գնահատել այդ ուղղությամբ կառավարության (եւ նախարարության) իրականացրած քայլերը՝ ընտրված մոդելն ուսանելի համարելով այլ երկրների համար նույնպես, թեեւս, նախարարի համոզմամբ, աղքատության վերացման «մայրուղին» շարունակում է մնալ աշխատատեղերի ստեղծումը եւ տնտեսական աճի ապահովումը:

Հունվարի 1-ից ապրիլի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում ընտանեկան նպաստների ցուցակները շոշափելիորեն փոխվել են. 12 հազար ընտանիք հանվել է, 16 հազարն՝ անձնական դիմումների, տնային այցերի եւ զտումների շնորհիվ, ավելացել սահմանված քվոտաների շրջանակում: Համակարգի կատարելագործումն ընթացքի մեջ է եւ, ըստ պարոն Եգանյանի, հնարավորություն կտա լուծել «մարդկանց բարկացած վիճակը ոչ բարկացածի բերելու» դժվարին խնդիրը:

Նախարարը չշրջանցեց նաեւ զբաղվածության, հաշմանդամների, մանկատների, փախստականների միգրացիայի հետ կապված ծրագրերը՝ նշելով, որ միայն 1998 թ. դրանց թիվը գերազանցել է նախորդ չորս տարիների գումարային ցուցանիշը: Մասնավորապես կարեւորեց փախստականների մասին օրենքի ընդունումը եւ միգրացիայի հարցերով առանձին տեսական կառույցի (վարչության) ստեղծման ծրագիրը, որի գաղափարը հավանությամբ է ընդունվել կառավարության վերջին նիստում: Ինչ վերաբերում է սոցիալական ապահովագրության ներդրմանը, ապա, թեեւս դա տասնամյակների խնդիր է (կավարտվի 2020 թ.), սակայն հուլիսից կսկսվի ազգաբնակչության անհատական հաշվառման համակարգի ստեղծումը, որի արդյունքում յուրաքանչյուր քաղաքացի 2-2,5 տարի անց կունենա իր անհատական համարանիշը:

Հայաստանում աղքատության տոկոսը պրն Եգանյանը դժվարացավ գնահատել, քանզի վիճակագրության նախարարության վերջին սոցիոլոգիական հետազոտությունների արդյունքները հին են. 1996-97 թթ. 5040 ընտանիքների շրջանում կատարված հարցումները ցույց են տվել, որ բնակչության 54,7 տոկոսն աղքատ է, որից 24,7-ը՝ ծայրահեղ աղքատ: Ներկայումս հետազոտություններ են անցկացվում 3600 ընտանիքների շրջանում, որոնց արդյունքները կամփոփվեն թերեւս տարեվերջին, եւ դրանից հետո միայն կարելի է կոնկրետ թիվ վկայակոչել: Դժվար է ասել նաեւ, թե սակագնային «կարգավորումները» որքանով են ավելացրել աղքատների տոկոսը, սակայն ակնհայտ է, որ խիստ բացասաբար են անդրադարձել բնակչության կենսամակարդակի վրա, լրագրողների մտահոգությանը համաձայնեց պրն Եգանյանը՝ չժխտելով, մասնավորապես, միջոցների հավաքագրման լարվածության առկայությունը կենսաթոշակային հիմնադրամում՝ կապված թոշակների հարաբերական բարձրացման հետ, որ վճարումների լրացուցիչ դժվարություններ է ստեղծելու բյուջեի համար: Այնպես որ, չնայած նախարարի եւ նախարարության լարված աշխատանքին, սոցիալական հիմնախնդիրները չեն պակասում...

ՄԱՐԹԱ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Երկրաշարժ Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ապրիլի 21-ին, տեղական ժամանակով 5.21-ին, Հայաստանի տարածքում տեղի է ունեցել երկրաշարժ: Ինչպես հայտնեցին սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայությունից, երկրաշարժի ուժգնությունը էպիկենտրոնում, որը գտնվում է Աշոցքից 15 կմ հյուսիս-արեւմուտք, կազմել է 5-6 բալ: Ստեփանավանում եւ Բավրայում դիտակայանները գրանցել են 5, Գյումրիում 4 բալ ուժգնության ցնցումներ:

Վահե Գաբրիելյանի մեկնաբանությունը սխալմամբ վերագրվել է Ռ. Քոչարյանին

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ապրիլի 20-ին «Նոյյան տապան» գործակալությունը տարածել էր ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղար Վահե Գաբրիելյանի պատասխանն «Ազատություն» ռադիոկայանին այն հաղորդագրությունների առնչությամբ, թե Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ իբրեւ ընթանում են բանակցություններ գրավված ադրբեջանական տարածքների ազատագրման մասին: Անգլերեն բնօրինակից կատարված թարգմանության ընթացքում տեխնիկական պատճառով տեքստի մի հատվածից դուրս է մնացել Վահե Գաբրիելյանի անունը, ինչի հետեւանքով ստացվել է այն թյուր տպավորությունը, թե ռադիոկայանի հարցին պատասխանել է անձամբ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: «Նոյյան տապանը» ներողություն է հայցում վրիպակի համար:

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Դրական տեղաշարժեր ցեղասպանության ճանաչման հարցում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 21 ԱՊՐԻԼ, ՄՆԱՑՔ: Պաշտոնական Վաշինգտոնը սկսում է գիտակցել Թուրքիայի կողմից 1915-1923 թ.թ. հայերի ցեղասպանության կազմակերպման եւ իրականացման գործում իր մեղքի ճանաչման անհրաժեշտությունը: Ամերիկայի հայկական համագումարի տնօրենների խորհրդի նախագահ Վան Գրիգորյանը այսպես է մեկնաբանել 1915 թ. Կայսերական Օսմանյան բանկում պահվող հայկական ակտիվների վերհանման համար Թուրքիայի իշխանություններին դիմելու մասին Միացյալ Նահանգների Պետդեպարտամենտի որոշումը: Ամերիկյան արտաքին քաղաքական գերատեսչության այդ որոշումը հաջորդեց շվեյցարական բանկերի կողմից Հոլոկոստ ապրած հրեաներին եւ նրանց սերունդներին 1,25 մլրդ դոլար վճարելուն:

Հիշեցնենք, որ ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը ապրիլի 19-ին եւս հանդես է եկել Ամերիկայի հայկական համայնքին ուղղված հատուկ դիմումով, «ճանաչելով եւ ողջ աշխարհի հայության հետ իր հարգանքի տուրքը մատուցելով մեկուկես միլիոն հայերին՝ Օսմանյան Թուրքիայից բռնի տեղահանման եւ կոտորածի զոհերին»: Քլինթոնն, այնուամենայնիվ, չի օգտագործել «ցեղասպանություն» բառը իր դիմումում: Սակայն ԱՄՆ ղեկավարի ներկայիս ուղերձը որակապես տարբերվում էր նախորդներից՝ պատմական ճշտությամբ եւ ողբերգության առավել ճշմարտացի բնութագրմամբ:

Ամերիկացի կոնգրեսական Ջորջ Ռադանովիչի, որն ի դեպ մեղադրում էր Քլինթոնյան վարչակազմին հայերի ցեղասպանությունը չճանաչելու հարցում պաշտոնական Անկարայի քաղաքականության պաշտպանության մեջ, հարցման գրավոր պատասխանում ԱՄՆ պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթն ընդգծել է, որ Միացյալ Նահանգները բազմիցս Թուրքիային հայտարարել են, որ անհնար է անտեսել պատմական փաստերը: Միեւնույն ժամանակ պետքարտուղարը գտնում է, որ «պատմությունը չպետք է կանխորոշի ապագան»: Օլբրայթի կարծիքով, այսօր եւ Թուրքիան, եւ Հայաստանը փորձում են հասնել երկկողմ հարաբերությունների նորմալացման:

Նշենք, որ դեռեւս 1996 թ. ԱՄՆ կոնգրեսի Ներկայացուցիչների պալատը հատուկ ուղղում են ընդունել արտասահմանյան օգնության տրամադրման մասին օրենքի կապակցությամբ, որը նվազեցնում է ամերիկյան օգնության ծավալը Թուրքիային այնքան ժամանակ, քանի դեռ վերջինս չի ճանաչել հայերի ցեղասպանությունը:

Ներկայումս ամերիկյան մի շարք կոնգրեսականներ պատրաստվում են հանդես գալ օրենսդրական նախաձեռնությամբ, որը ԱՄՆ կառավարությանը պարտավորեցնում է հավաքել Միացյալ Նահանգներում ցեղասպանության մասին պահվող ողջ փաստական նյութերը եւ հանձնել դրանք Կոնգրեսի միջազգային հարաբերությունների Կոմիտեին, Հոլոկոստի ամերիկյան թանգարանին եւ հայոց ցեղասպանության թանգարանին (Երեւան):

«1915 թ. հայերի ցեղասպանության ճանաչման հարցում Բիլ Քլինթոնի վարչակազմի դիրքորոշումը միանշանակ չէ, սակայն դրական տեղաշարժեր են նկատվում», գտնում է Ամերիկայի հայկական համագումարի տնօրենների խորհրդի նախագահը, որն իր առջեւ խնդիր է դրել մինչեւ 2000 թ. հասնելու Միացյալ Նահանգների կողմից հայերի ցեղասպանության վերջնական ճանաչմանը:

Նախապատրաստվում է Հայաստանի բուհական համակարգի բարեփոխման հայեցակարգը

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Արդեն նախապատրաստվում է եւ շուտով հասարակությանը կներկայացվի Հայաստանի բարձրագույն կրթության համակարգի բարեփոխման հայեցակարգը: Այս մասին հայտնեց ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը ապրիլի 21-ի մամուլի ասուլիսում, որին մասնակցում էր նաեւ ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Արամ Մկրտչյանը:

Նախարարի խոսքերով, ներկայումս Հայաստանում գործող եւ լիցենզիա ունեցող 80-ից ավելի մասնավոր բուհերը հարված են հենց մասնավոր բուհական համակարգին: Նախարարը նշեց, որ լիցենզավորման համար կան հստակ պայմաններ, որոնք նախկինում կոպտորեն խախտվել են, եւ այժմ «3-4 սենյակներում գրանցված են տասնյակ բուհեր»: «Աշխարհում բարձրագույն կրթությունն առանց մասնավոր բուհական համակարգի պատկերացնել հնարավոր չէ, դա կրթական որակը բարձրացնելու կարեւոր խթաններից է: Սակայն մասնավոր բուհերի նման քանակությունը ոչնչացնում է մասնավոր բուհի հեղինակությունը», շեշտեց Լեւոն Մկրտչյանը: Նրա խոսքերով, լիցենզավորման եւ հավատարմագրման վարչությունը պետք է հնարավորինս անկախ լինի կրթության եւ գիտության նախարարությունից, որպեսզի կարողանա այս հարցը լուծել:

Ըստ նախարարի, այժմ վտանգավոր տենդենց կա. բոլոր մարզերում ստեղծվում են համալսարաններ, ինչի հիմնական շարժառիթը ոչ թե տվյալ հաստատությունը տվյալ մարզ ներմուծելն է, այլ իրավագիտություն եւ մենեջմենթ մոդայիկ մասնագիտությունները ներդնելու ցանկությունը:

Պրն. Մկրտչյանի խոսքերով, իր ղեկավարած նախարարության թույլ տված ամենամեծ բացթողումը գյուղական դպրոցները ուշադրությունից դուրս թողնելն է, այնինչ հանրապետության 1400 դպրոցներից միայն 200-ն են Երեւանում: Նա հայտնեց, որ մշակվում է գյուղական դպրոցներին աջակցելու քաղաքականություն, ըստ որի վերջիններիս կարող են օգնել միջազգային կազմակերպությունները ու սփյուռքահայ համայնքները, նման դպրոցները կարող են կցվել նաեւ կոնկրետ բուհերի, արդյունաբերական ձեռնարկությունների:

Նախարարը կարեւորեց ուսուցիչների սոցիալական վիճակի խնդիրը, քանի որ «եթե ուզում ենք դրական փոփոխություններ անել հանրակրթության բնագավառում, ապա ուսուցչին պետք է ապահովենք նորմալ աշխատավարձով: Իսկ եթե այս կետը չիրագործենք, ապա ցանկացած ծրագիր կմնա օդում»: Նա նշեց, որ 2000 թ. հունվարի 1-ից հանրապետության 64 հազար ուսուցիչների աշխատավարձը կկրկնապատկվի, իսկ հեռավոր գյուղերի դպրոցներում աշխատող ուսուցիչներին կտրամադրվի հավելավճար: Բացի այդ, «Կրթության մասին» օրենքով ամրագրված է, որ այսուհետ կրթությանն ուղղված միջոցները չեն կարող ավելի ցածր լինել, քան նախորդ տարին, այսինքն, եթե կրթության ֆինանսավորումը չի կարող ավելանալ, ապա պետք է առնվազն չպակասի: Այս տարի կրթական համակարգին հատկացված է պետբյուջեի 11%-ը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՀՐԱՅՐ ՁՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 562941
Apple Macintosh
համակարգչային ցանցում՝
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

Ընթացիկ

Հանձն առա կատարել խմբագրության առաջարկը՝ լինել ժողովրդի կուտակման վայրերում, իմանալ գալիք պատգամավորական ընտրությունների մասին նրանց կարծիքը, այդ ընտրություններին մասնակցելու կամ չմասնակցելու նրանց դրդապատճառները։

Ապրիլի 16-ին մի ամբողջ օր օպերայի հրապարակում էի։ Ոչ հանրահավաք կար, ոչ միտինգ, բայց շատ մարդիկ էին հավաքվել նաեւ Երեւանին մոտ գտնվող գյուղերից, շրջաններից։ Ասացին, որ միշտ էլ այդպես է լինում. առավոտից գալիս են, հավաքվում, մտքեր փոխանակում, դարդ-դարդի տալիս. էլ ուրիշ տեղ իրենց լսող չկա։

Ձայն բազմաց՝ ձայն Աստծո

Օպերայի հրապարակում մեկը չեղավ, որ հավատար արդար ընտրություններին

Մեկ անգամ էլ համոզվեցի, որ մարդիկ այսօր հուսաբեկ, թեւաթափ վիճակում են։ Համոզվեցի նաեւ, որ «հասարակ, անգրագետ» ժողովուրդը շատ լավ է ըմբռնում, խորությամբ է հասկանում հանրապետության ներկա վիճակը՝ բոլոր առումներով, որ ժողովուրդը ճշմարտախոս է, կեղծիքն ու փարիսեցիությունը խորթ են նրան։

Թուղթ ու մատիտը ձեռքիդ տեսնելով, նրանք սկզբում խորշում են, մոտ չեն գալիս, բայց երբ տեղյակ ես պահում նպատակիդ մասին, այլեւս իրար հերթ չեն տալիս։ Գաբրիելյան Կորյունը Ձորեփից էր, Թորոսյան Լեւոնը Երեւանից, Օհանջանյան Մարատը Ավանից։ Երեքն էլ, ինչպես հավաքվածների ճնշող մեծամասնությունը, բանվոր, վարորդ, շինարար էին։

Երկարատեւ ամբողջ զրույցի ընթացքում ինձ զարմացրեց նրանց հայացքների նմանությունը։ Ոչ ոք, այդ ծավալուն ամբոխի մեջ մեկը չեղավ, որ մի այլ բան ասեր, մեկը չեղավ, որ ասեր, թե հավատում է մաքուր, արդար ընտրություններին։

Լեւոնը, ժողովրդին հատուկ հյութեղ, պատկերավոր լեզվով պատմում էր, թե ինչպես են Հայրիկյանի օգտին ստորագրություններ հավաքողները եկել իրենց տուն։ Ինչ արել-չեն արել, իրենք դուռը չեն բացել, նրանց ներս չեն առել։

- Խի՞ չեմ Հայրիկյանի օգտին ստորագրություն տվել, հարցնում է Կորյունը, տասնութ տարի մեր խաթրին բերդ ա նստել։

- Իմ խաթրին խի ա նստել, կարացել չի աշխատի, ապրի, բերդի հացն ա կերել։

Մարատն ավելի խոսուն էր։ Պատմեց, որ գերդաստանը 18 անձից է բաղկացած, կեսը «ռուսաստաններում» է, կեսը՝ էստեղ չորս հազարից էլ պակաս իր թոշակի հույսին։

- Ասում ես ո՞նց ենք ապրում։ Ապրում ենք, էլի, ամեն մեռնողի երանի տալով։ Մեր 60 տարվա վաստակը ծախեցինք-կերանք, հիմի էլ սոված-ծարավ նստած ենք։ Նստել ենք բախտին, սպասում ենք բախտին։ Ոչ մեկին էլ չենք հավատում։ Դրանց միջին մեր մասին մտածող չկա։ Ժողովրդի բերանից սովածությունից ջուր ա գնում, իրենք Ազգային ժողովում նստած, իրենց աշխատավարձերն են ուզում բարձրացնել։ Պարապ-սարապ նստած ենք, մեծ մասդ էլ նիստերի չենք գալիս, էլ ընչի՞ հմա ենք փող ստանում, ու հլա ուզում ենք էլ շատ ստանանք։

Նաֆարը տանը կոտրվում ա։ Լույսը բացվում ա, ըստի եմ գալի, վախում եմ տուն գնամ, հաց են ուզում։ Մեր հույսը մնացել են կոմունիստները, թե նրանք էլ խաբեցին, գնանք մեռնենք։

- Կարծում ես թաղելը հե՞շտ ա։ Քանի ամսվա թոշակ ա պետք թաղելու համար, ասում է Աղասին հյուծված, փոքրամարմին մի ծերունի, որը մինչ այդ լուռ էր։

Նրա կողքին նստած Վարդանը մի ցուցակ է հանում։ Հաշվել է ու գրել, որ ամսական տան վարձը, աղբահանության, ջրի, էլեկտրականության, ռադիոյի, հեռախոսի, ջեռուցման համար պետք է 60 հազար դրամ վճարի։ Ջրի երես չեն տեսնում, ջրի վարձ են ուզում, ձմռանն էլ շաբաթական մի անգամ բնակարանը չի ջեռուցվել, ջեռուցման վարձ են ուզում, որտեղի՞ց ունենք։

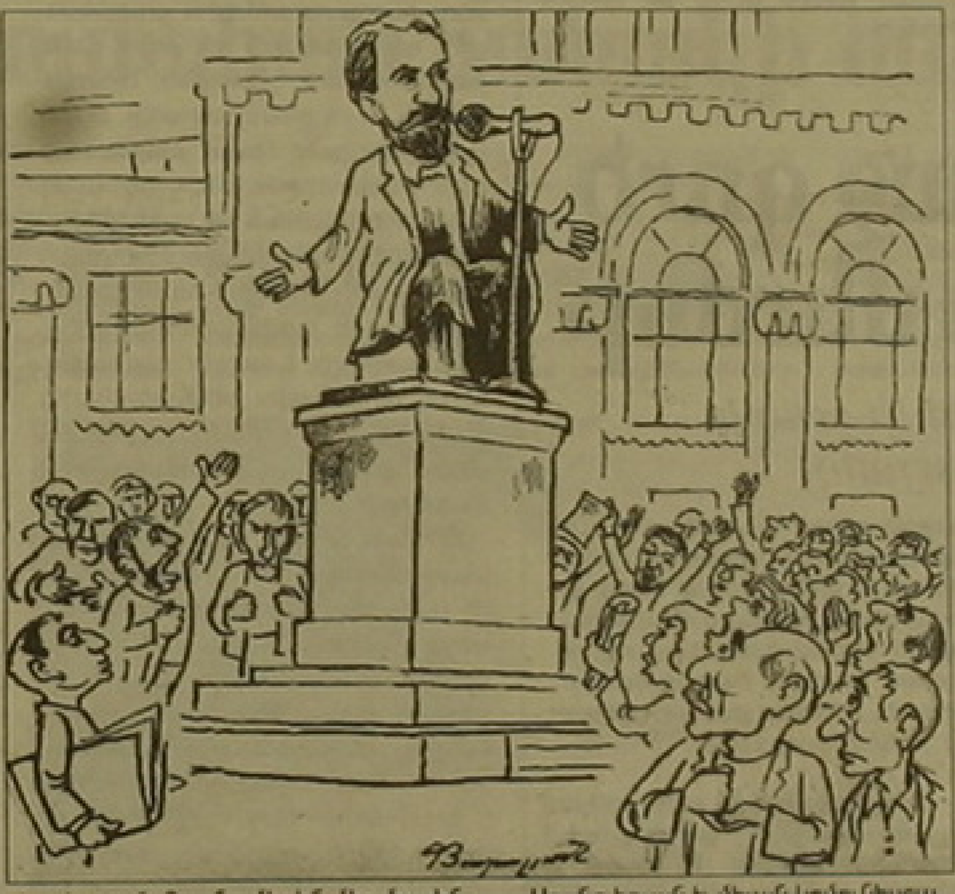

Սրանց հույսն էլ միայն կոմունիստական կուսակցությունն է, բայց անչափ զայրացած են Դեմիրճյանի վրա։

- Ինչի՞ է բուրդը խուզել, խառնվել գառներին։ Բոլորի համար էլ պարզ է, ուզում է Բաղալյանին խանգարի։ Խարդախ որ չլինի, ռազմական ուժերին կմիանա՞, որ սեպտեմբերի 26-ի օյինը խաղա՞ն ժողովրդի գլխին, կամ խեղճ ու կրակ սալդաթներին բերեն, իրենց օգտին քվեարկել տան։

- Թալեաթը, էնվերը սրանցից, էս դեպուտատներից լավ էին։ Նրանք սրով էին կոտորում, սրանք սովով, տարբերությունը մենակ էն է, որ նրանք թուրք էին, սրանք հայ։

Հավաքվածներին ձեռք մեկնելով, խոսողներին է մոտենում Ալբերտ Մանուկյանը։ Դեղագործ է, խոսելուց էլ երեւում է, որ գրագետ է, բանիմաց։

- Ո՞ւմ են պետք էդքան կուսակցությունները, դրանք ծրիակերներ են, ոչ մեկը ժողովրդի մասին չի մտածում։ Քոչարյանն էլ ինչ ասես երդվեց, ընտրվեց ու ոչինչ չի անում։

- Պ. Քոչարյան, ասում էիք իմ կուսակցությունն իմ ժողովուրդն է։ Ժողովուրդը կոտորվում է, ինչի՞ տեր չես կանգնում։ Ինչի՞ նրա ձայնը չես լսում, ինչի՞ ժողովրդի երեսը չես տեսնում։

- Ես մի բան կասեմ, որ էս մեր Հայաստանն անտեր է։ Պրեզիդենտ չունի։ Եթե Հայաստանում պրեզիդենտ լիներ, երկիրն ավերող, Ակոռի դարձնող ՀՀՇ-ն հավայի հաչող շները էսքան չարիքներ գործելուց հետո համագումար չէին անի ու չէին համարձակվի հայտարարել, որ իրենց կուսակցության ընտրողների ցուցակը գլխավորում է Վանո Սիրադեղյանը։

Խոսում են, խոսում Գագիկ Դամբարյանը, Վասիլ Դամբարյանը, Ժենյա Ոսկանյանը, Ալբերտ Մանուկյանը, Վիլհելմ Լեւոնյանը, Երեմ Նաղարյանը, Համլետ, Ավետիք Գեւորգյանները, «գնահատանքի» խոսք են ասում հայ պատգամավորների մասին ու այն տպավորությունն եմ ստանում, որ նրանց բոլորի ձեռքերին հայերենի հոմանիշների բառարանն է ու այնտեղից կարդում են բոլոր անպատվաբեր ածականներն ու բառակապակցությունները։ Թեւաթեկված, անհուսության ճիրաններում խարխափող այդ մարդիկ բաժանվում են երեք հիմնական խմբի. մարդիկ, որոնք չեն գնալու ընտրությունների, մարդիկ, որոնք գնալու են ու բոլորին ջնջեն, եւ մարդիկ, որոնք ձայն են տալու կոմունիստներին...

Մի քանի ժամ է նստած եմ հանճարեղ լոռեցու հուշարձանի պատվանդանին։ Արեւը մայր է մտնում, երեկոյանում է։ Շուրջս գլուխը կորցրած ժողովրդի ներկայացուցիչներն են։ Հրաժեշտ եմ տալիս զրուցակիցներիս, պատրաստվում եմ հեռանալ։

- Մեր կարճ խելքով, զուր տեղն էսքան չարչարվեցիր, մեզ էլ խոսացրիր։ Մեր ասածները էդ ո՞ր թերթը, ո՞ր խմբագիրը կտպի։

- Կտպի, կտպի, հավաստիացնում եմ ես ու հեռանում։

- Դե որ տպվեց, էդ թերթերից մի դաստա բեր, մենք առնենք, կարդանք, մի քիչ սրտներս հովանա։

ՍԻՐՈՒՇ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ԱՆՑՈՒԴԱՐՁ

Այսօր Գեորգի Բոոսը ժամանում է Հայաստան

ՌԴ հարկերի ու տուրքերի նախարարի այցը

Հինգշաբթի ուշ երեկոյան Հայաստանի կառավարության հրավերով Երեւան կժամանի Ռուսաստանի Դաշնության հարկերի ու տուրքերի նախարար Գեորգի Բոոսը, որը գլխավորում է այդ գերատեսչության պատկառելի պատվիրակությունը։ Ապրիլի 23-ին նա հանդիպում կունենա Հայաստանի վարչապետ Արմեն Դարբինյանի հետ։ Հաջորդ օրը՝ ապրիլի 24-ին, ՌԴ նախարարը կմասնակցի Մեծ եղեռնի զոհերի հիշատակին նվիրված սգո միջոցառումներին։ Նա չի հանդիպի հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, որն ապրիլի 23-ին մեկնում է Վաշինգտոն՝ մասնակցելու ՆԱՏՕ-ի 50-ամյակին նվիրված հանդիսավոր արարողություններին։

Գեորգի Վալենտինովիչ Բոոսը ծնվել է 1963 թ. հունվարի 22-ին Մոսկվայում։ 1986 թ. ավարտել է Մոսկվայի էներգետիկական ինստիտուտը։ Տեխնիկական գիտությունների թեկնածու է, 1984-88 թթ. աշխատել է կաբելային արդյունաբերության հատուկ կոնստրուկտորական բյուրոյի տեխնիկ, Մոսկվա քաղաքի Ձերժինսկու շրջանի միջշրջանային բանջարեղենային բազայի բանվոր, թիվ 50 խանութի բանվոր, «Մոսհիդրոկամուրջ» միավորման հետիոտն ու տրանսպորտային թունելների վերանորոգման ու շահագործման վարչության ճանապարհային բանվոր։ 1988-91 թթ. լուսատեխնիկական նախագծային-կոնստրուկտորական եւ տեխնոլոգիական համամիութենական ինստիտուտի ավագ ճարտարագետ, կրտսեր գիտաշխատող։ 1991-93 թթ. վարել է Մոսկվայի «Լուսասերվիս» արդյունաբերական-գիտական լուսատեխնիկական ձեռնարկության տնօրենի պաշտոնը, 1993-95 թթ.՝ «Լուսասերվիս» գիտարտադրական լուսատեխնիկական ձեռնարկություն ԲԸ գլխավոր տնօրեն։ 1995 թ. ընտրվել է Ռուսաստանի Դաշնության երկրորդ գումարման Պետական դումայի պատգամավոր, 1996-98 թթ. եղել է Պետդումայի բյուջեի, հարկերի, բանկերի ու ֆինանսների կոմիտեի անդամ։ 1996-98 թթ. անդամակցել է «Մեր տունը Ռուսաստանն է» համառուսաստանյան հասարակական-քաղաքական շարժման խմբակցությանը, եղել խմբակցության փոխնախագահ։ 1998 թ. սեպտեմբերին նշանակվել է ՌԴ պետական հարկային ծառայության պետ, հետագայում՝ ՌԴ հարկերի եւ տուրքերի նախարար։

Ամուսնացած է, ունի դուստր։

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակից «Ազգի» համար

Հայկական կոնյակը, «Արարատ» պիտակը եւ «Պեռնո Ռիկարը»

Սկիզբը էջ 1

Մարտի 1-ին հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը հանդիպել էր «Պեռնո Ռիկար» ընկերության փոխնախագահ Էրիկ դը Պոնտենին եւ Հայաստանում Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրասին։ Մարտի 2-ին վարչապետ Արմեն Դարբինյանի մոտ տեղի էր ունեցել խորհրդակցություն, ուր ընդունվել էր հատուկ փաստաթուղթ՝ «Պեռնո Ռիկար» ընկերության առաջարկությունների մասին»։ Խորհրդակցությանը մասնակցել են տնտեսական եւ բարեփոխումների նախարար Վ. Ավանեսյանը, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Էդ. Սանդոյանը, ինչպես նաեւ ստանդարտացման, չափաբանության եւ սերտիֆիկացման վարչության պետն ու կառավարությանն առընթեր արտոնագրային վարչության պետը։ Վերջիններիս ներկայությունն առավել քան կարեւոր էր, քանզի «Պեռնո Ռիկարի» հիմնական պահանջներն ուղղված են նրանց։

Բացառիկության [illegible]ավունով

«Պեռնո Ռիկար» ընկերությունը ռազմաշունչ բառապաշարով Հայաստանի կառավարությունից պահանջում է «կալանք դնել» «Արարատ» պիտակով կոնյակի ամբողջ ապրանքային քանակի վրա, «հրամանով արգելել» Ռուսաստանի Դաշնության Մոսկվա, Պետերբուրգ եւ Սարատով քաղաքներում գտնվող՝ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությանը ենթակա գինու-կոնյակի գործարանների կողմից «Արարատ» ապրանքանշանով կոնյակի արտադրությունը։ ՀՀ մաքսային վարչություն է ուղարկվել վարչապետի հրամանը, որի համաձայն՝ «Երեւանի Արարատ գինու կոմբինատ» ՓԲԸ-ին պատկանող «Արարատ» պիտակով կոնյակի արտահանումը կասեցվում է։ Վարչապետի ստորագրությամբ ամրագրված փաստաթղթում նշված է. «Ապրանքային նշանների գրանցման ժամանակ հաշվի առնել, որ «Արարատ» (լոգո) ապրանքային նշանի օգտագործման բացառիկ իրավունքը վերապահված է «Երեւանի կոնյակի գործարան» ՊՓԲԸ-ին՝ կոնյակի արտադրության համար եւ «Երեւանի Արարատ գինու կոմբինատ» ՓԲԸ-ին՝ գինու արտադրության համար»։ Եթե պատմական անդրադարձ կատարենք, ապա ներկայիս Երեւանի կոնյակի գործարանը գոյություն ունի 1953 թ.-ից, իսկ մինչ այդ «Արարատ» ապրանքանշանով կոնյակ արտադրել է «Երեւանի Արարատ գինու կոմբինատը», որը 1920 թ. դաշնակցական կառավարության հրամանով ստացել է «Արարատ» անվանումը, իսկ ապա նկարիչ Հակոբ Կոջոյանը ստեղծել է «Արարատ» պիտակը։ Այսօր ֆրանսիական ընկերության համար գերխնդիր է մենաշնորհել այդ պիտակն ու անվանումը։

Արմեն Դարբինյանի գլխավորած կառավարությունն անվերապահ համաձայնել է վերը նշված բոլոր պնդումներին եւ անցել կոշտ «գրոհի» կոնյակ արտադրող հայաստանյան մյուս ձեռնարկությունների վրա։ Այսպես՝ «Երեւանի Արարատ գինու կոմբինատի» եւ «Եղվարդի գինու-կոնյակի գործարանի» տնօրեններին առաջարկվել է արդեն գրանցված «Արարատ» նշանով արտադրանքի իրացումը դադարեցնել, եւ «Արարատ» նշանի հետ կապված բոլոր հարցերը համաձայնեցնել «Պեռնո Ռիկար» ընկերության հետ (իմա՝ խնդրել հրաժարվել դրանից)։ «Երեւանի Արարատ գինու կոմբինատին» տրված լիցենզիան չեղյալ է համարվում։

Բացի նրանից, որ այս առաջարկությունների հետեւանքով ծանր վիճակում են հայտնվում Հայաստանում կոնյակ արտադրող բոլոր ձեռնարկությունները՝ Ռուսաստանում գտնվող գործարանները կանգնում են փակման վտանգի առջեւ։ Խոսքը վերաբերում է Մոսկվայում, Պետերբուրգում եւ Սարատովում գտնվող գործարաններին, որոնց տնտեսական վիճակն այնքան էլ բարվոք չէր, իսկ իրացված ապրանքն էլ հիմնականում սպառվում է շնորհիվ «Արարատ եւ հայկական կոնյակ» անվանման։ Կորցնելով այս ապրանքանշանով խմիչք արտադրելու իրավունքը, գործարանները ընդհանրապես կդադարեցնեն իրենց գոյությունը։

Ֆրանսիացիները առաջարկում են մշակել «Հայկական կոնյակի» ազգային ստանդարտներ

Մենաշնորհային դիրքից բացի՝ «Պեռնո Ռիկարը» կառավարությունից ակնկալում է կարճ ժամկետում մշակել «Հայկական կոնյակի» ազգային ստանդարտները։ Ուրախալի է, անշուշտ, որ ֆրանսիացիները մտահոգված են ազգային ստանդարտներով, բայց միանշանակ է, որ այդ ստանդարտները նրանք որոշել են դարձնել վահան Հայաստանի մյուս կոնյակագործներին հեռու պահելու այս խմիչքի արտադրությունից, որովհետեւ հեշտությամբ հնարավոր կլինի յուրաքանչյուր մրցակցի արտադրած կոնյակը համարել «ազգային ստանդարտներին» չհամապատասխանող եւ կալանք դնել դրանց վրա, կասեցնել արտահանումը, մի խոսքով չեղյալ համարել։ Ի դեպ, այս բառակապակցությունները «Պեռնո Ռիկարի» ներկայացրած փաստաթղթում եւ վարչապետի ստորագրությամբ ամրագրված արձանագրության մեջ ամենահաճախադեպն են, ինչը վկայում է, որ «Պեռնո Ռիկարը» մարտական է տրամադրված իր շահերը պաշտպանելիս։ Նույնը չի կարելի ասել մեր կառավարության մասին, որին հայաստանյան կոնյակագործների շահերը եւ ընդհանրապես կոնյակագործությունը կարծես քիչ է մտահոգում՝ սահմանափակվելով Երեւանի կոնյակի գործարանի պաշտպանությամբ։ Ազատական տնտեսությունը բացառում է պետական եւ այլ տիպի մենաշնորհների հաստատումը, որովհետեւ մենաշնորհը ոչնչացնում է ցանկացած մրցակցություն, այսինքն՝ նաեւ տվյալ ոլորտի զարգացումը։ Մշակելով «Հայկական կոնյակի» ազգային իր ստանդարտները՝ «Պեռնո Ռիկարը» կարիք չի ունենա մտահոգվելու այդ կոնյակի որակով, քանզի մնացյալ արդեն մեկուսացված կլինեն կոնյակի արտադրությունից։ Հիշեցնենք, որ Հայաստանում, բացի ֆրանսիական «Պեռնո Ռիկար» ընկերությունից, ներդրումներ է կատարում նաեւ կիպրական հայտնի մի ընկերություն, որը եւս լուրջ ծրագրեր ունի Հայաստանում կոնյակագործության զարգացման ուղղությամբ։ Ֆրանսիական ներդնողների համար նման, մեղմ ասած, աչառու վերաբերմունք ցուցաբերելով մեր կառավարությունը փաստացի անհավասար պայմաններ է ստեղծում մեկ այլ արտասահմանյան ներդնողի համար, որը կարող է անցանկալի զարգացումներ ունենալ։

Այս պատմության մեջ անմեկնելի է մեր կառավարության պատրաստակամությունը՝ դեռեւս իր պարտականությունները չկատարած ֆրանսիական ընկերության բոլոր պահանջներն ընդունելու։ Իսկ «Պեռնո Ռիկարը» հիշեցնում է 7 ներքնակների վրա հանգստացող արքայադստերը, որին անընդհատ նեղություն է տալիս գոյություն չունեցող կամ անգո ոլոռի հատիկը։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Նախընտրական

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Պետք է նախ եւ առաջ գործ անել եւ հետո միայն մերժել»

Համոզված է «Միասնություն» դաշինքի շտաբի համանախագահ Արմեն Խաչատրյանը

Աստվածաշնչում, երբ հրեաներին Աստված առաջնորդում էր դեպի Ավետյաց երկիր, նախ նրանց ուղղեց դեպի անապատները, ուր ժողովուրդը տանջանքներ տեսավ, հիասթափություն, անհուսությամբ լցվեց, բայց հենց այդ անհուսության հաղթահարման պահին էլ Մովսեսը նրանց տարավ դեպի իրական ճանապարհին Ավետյաց երկրի: Աստվածաշնչյան այս փոխաբերությունը «Ազգին» վկայակոչեց «Միասնություն» դաշինքի նախընտրական շտաբի համանախագահ Արմեն Խաչատրյանը, որը պատասխանատու է դաշինքի գաղափարաքաղաքական ուղղվածության համար: Իսկ փոխաբերությունը ծնվեց մեր այն հարցից, թե արդյոք դժվար չի՞ լինելու հաղթահարել ընտրությունների նկատմամբ հայ հասարակության անհավատությունը եւ ժողովրդի օտարումն իշխանությունից:

— Պարոն Խաչատրյան, այսօր կան քաղաքական ուժեր, որոնք բոյկոտում են ընտրությունները, ճիշտ է, նրանք սակավաթիվ են, բայց կա նաեւ ժողովրդի մի ստվար հատված, որը, եթե չասենք բոյկոտում է, ապա պարզապես չի հավատում ընտրությունների արդյունավետությանը եւ դրանց ազդեցությանն իր ու իր ընտանիքի ապագայի վրա: Ստորագրահավաքն արդեն ապացուցեց, որ հասարակության էական մի հատված օտարված է պետական քաղաքականությունից եւ չի հավատում իր ձայնին: Բոյկոտող կուսակցությունները հիմնականում սա բացատրում են գաղափարական ծրագրային մրցակցության բացակայությամբ, այսինքն՝ պնդում, որ մայիսի 30-ի ընտրությունները չեն լինելու գաղափարների եւ ծրագրերի ընտրություն, այլ ինչ-ինչ անձանց նշանակում:

— «Միասնություն» դաշինքն իր ծրագիրն արդեն մշակել է եւ քարոզարշավի սկզբից կներկայացնի ընտրողներին: Այդ ծրագրի հենքը Հայաստանի ժողովրդական կուսակցության ծրագիրն է, որը ձեւակերպվեց մեր համագումարի հիմնադրույթներում: Այս ծրագիրը լիիրավ վերլուծությունն է ներկա քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի եւ առաջարկում է այն խնդիրների լուծումը, որոնք այսօր մեր ժողովրդի համար պատմական հրամայական են: «Միասնությունը» պետականության գաղափարի կրողն է, ուստի ծրագիրը ոչ միայն գաղափարական հիմնադրույթների, այլեւ կոնկրետ քայլերի խտացում է: Այս հիմնադրույթները բխում են մեր պետականության շահերից եւ ուղղված են այն կառույցների, ինչպես նաեւ օրենսդրական դաշտի ստեղծմանը, որի անհրաժեշտության գիտակցումից էլ ծնվեց դաշինքը: ՀԺԿ-ին եւ ՀՀԿ-ին միավորեց հենց այդ խնդիրների համատեղ լուծման անհրաժեշտությունը: Եթե ընդհանրացնենք, ապա դա ժողովրդավարական պետության ստեղծումն է, ուր կլինի օրենքի գերակայություն, կմշակվի Հայաստանի ազգային անվտանգության հայեցակարգ եւ մեր պետության քաղաքական դերը կբարձրանա տարածաշրջանում: Ծրագրում մեծ տեղ է հատկացված մարդուն, որը պետք է դառնա պետության հոգածության առարկա, այսինքն՝ պետական կառույցների ողջ գործունեությունը պետք է նպատակաուղղված լինի մարդու սոցիալական եւ տնտեսական խնդիրների բավարարմանը:

Ծրագրում մեծ տեղ է տրված տնտեսական հայեցակարգին, որովհետեւ միայն տնտեսական վերափոխումների եւ առաջընթացի ապահովմամբ մենք կկարողանանք մարդկանց մեջ վստահություն առաջացնել դեպի պետությունը: «Միասնությունը» գնում է ԱԺ ընտրությունների այն քաջ գիտակցությամբ, որ խորհրդարանում պետք է լինեն մարդիկ, անպայմանորեն պրոֆեսիոնալներ, պետական մտածողություն ունեցող անձեր, որոնք պետք է ենթադասեն իրենց անձնական շահերը հանուն ավելի մեծ խնդիրների՝ ժողովրդի եւ պետության շահերի: Այն գիտակցությունը, որ մինչեւ ժողովուրդը սոցիալապես ապահով չլինի, պետությունը պաշտպանված եւ զորեղ չլինի, առանձին մարդիկ կամ մարդկանց խմբեր չեն կարող բարգավաճել եւ վայելել: Այս ծրագրով է, որ մենք փորձելու ենք ակտիվացնել ժողովրդին եւ նրանց բերել ընտրության:

— Իսկ Ձեզ չի՞ թվում, որ անցյալի ուժը եւ իներցիան չափազանց մեծ են, եւ կառուցելու ու պաշտպանելու ազնիվ գաղափարներն անգամ հասարակության կողմից այլեւս չեն ընկալվում եւ արժեքային համակարգում հիմնական տեղ չեն գրավում:

— Վերջին տասնամյակի ընթացքում մեր հասարակության մեջ արժեքների ձեւախեղում եւ բացասական առումով վերարժեւորում իրոք կատարվեց: Ընտրությունների եւ իշխանության մարմինների ընտրովիության սկզբունքը Հայաստանում կորցրել է իր առաջնային իմաստը: Մարդիկ ոչ միայն չեն հավատում ազատ եւ արդար ընտրություններին, այլեւ իրենց ապագա պատգամավորից ակնկալում են զուտ այսօրվա պահի կոնկրետ ինչ-որ խնդրի լուծում, նրանք չեն հավատում, որ պատգամավորը պետք է վաղը օրենքների միջոցով բարելավի իրենց եւ երկրի կյանքը, տնտեսության կամ այս կամ այն բնագավառի համար օրենսդրական դաշտ ստեղծելով բարեկեցիկ դարձնի թե իր ընտրատարածքի, թե հասարակության կյանքը:

— Այո, ընտրողների որոշ մասի համար այս շրջանում լիովին բավական է թեկնածուից իրենց փողոցն ասֆալտապատելու, խողովակաշար անցկացնելու կամ այլ առարկայական պահանջը: Ընտրողների մի մասն իրոք համոզված է, որ ընտրությունից հետո այդ պատգամավորն այլեւս չի գա եւ նրա ընդունած օրենքներն էլ համարում են իրենց կյանքի հետ գրեթե առնչություն չունեցող ոլորտ:

— Մարդու ներքին ազատության զգացումն է ճնշվել, նա չի հավատում իր կամքի ազատ, արդար դրսեւորմանը, սպասում է վերեւից ինչ-որ հրամանի կամ թելադրանքի, եւ այս իմաստով մենք լուրջ խնդիր ունենք լուծելու: Համոզիչ խոսքով, հրամանով դեպի դեմոկրատիա, ազատություն մենք պիտի կարողանանք ետ բերել մարդկանց դեպի ժողովրդավարական արժեքները: Նորից շեշտեմ, որ այստեղ չափազանց մեծ է Կարեն Դեմիրճյանի եւ Վազգեն Սարգսյանի դերը: Այսօր մեր շտաբը պատմական սկզբունքի առջեւ է՝ հնարավորինս ազատ եւ օրինական ընտրություններ անցկացնել, որը կօգնի ժողովրդի հավատի վերականգնմանը իշխանության հանդեպ, եւ մարդը կհասկանա, որ իր ընտրած պատգամավորն է ունակ աշխատելու, եւ գրված օրենքները կիրականացվեն կյանքում: Ընտրությունները այսպիսով հարգանք կառաջացնեն ոչ միայն պետության, այլեւ յուրաքանչյուր ընտրողի, ժողովրդի մեջ՝ իր իսկ հանդեպ դա կլինի իր ձայնի նշանակության գիտակցումը երկրի եւ ժողովրդի ապագայի համար:

— Իսկ Ձեզ չի՞ վախեցնում այն սակավ ժամանակը, որ մեզ բաժանում է մայիսի 30-ից եւ արդեն վաղ ավանդույթ դարձած ընտրությունները ձեւախեղելու սկզբունքը, բավական մեծաթիվ վարկաբեկված մարդկանց առկայությունն իշխանության գրեթե բոլոր կառույցներում եւ քաղաքական կուսակցություններում:

— Անցյալի իներցիան ամենուր է, Աստված, երբ մարդկանց առաջնորդում էր Ավետյաց երկիր, նրանց պահեց անապատում մի քանի սերունդ, որ ձերբազատվեն այդ անցյալի մեղքերից: Այսօր մենք իրապես ժամանակ չունենք, եւ ես չեմ հավատում, որ Հայաստանին տասնամյակներ են պետք ժողովրդավարական երկիր դառնալու համար, դա կարելի է անել շատ ավելի կարճ ժամանակամիջոցում: Ուզում եմ մեր բոլոր թեկնածուներին ուղղել խոսք՝ այս ընտրությունները պետք է ընդգծված անցնեն բարեկրթության մթնոլորտում եւ արժանապատիվ, բարի կեցվածքով: Յուրաքանչյուրը թող մտածի իր առավելությունների ներկայացման մասին եւ ոչ թե մյուսին մրոտելու:

— Որոշ քաղաքական ուժեր պնդում են, որ դաշինքի ցուցակներում ընդգրկված դեմքերը չեն կարող իրագործել նշված ազնիվ նպատակները:

— «Միասնություն» դաշինքի ցուցակներում՝ սկսած մեծամասնականից մինչեւ համամասնականը, կան հայտնի մտավորականներ, տարբեր ոլորտների պրոֆեսիոնալներ, գիտական լուրջ ներուժ: Կարծում եմ, որ այդ ներուժը մեզ իրապես կբավարարի ԱԺ-ում լուծելու առաջադրված խնդիրները: Մի նրբերանգ եւս, եթե «Հանրապետական» ու «Ժողովրդական» կուսակցությունները չմիավորվեին էլ, միեւնույն է, քաղաքական որոշ ուժեր մեզ հարվածելու էին: Թվում է, թե հարվածելն է ճիշտ ճանապարհը իրենց բարձրացնելու համար, ցավում եմ այդ մտայնության համար, պետք է նախ եւ առաջ գործ անել, կառուցողական մտածողություն ունենալ եւ հետո միայն մերժել: Մենք էլ ենք մերժում այն անձանց եւ երեւույթները, որոնք կեղծ են ու վարկաբեկված, բայց նաեւ մտածում ենք՝ եթե այդ վարկաբեկված եւ կեղծ մարդկանց հեռացնենք ասպարեզից, ի՞նչ պետք է հետո անենք, ի՞նչ կառուցենք եւ ստեղծենք: Միայն մերժելով եւ ժխտելով մենք ապրեցինք վերջին տասը տարիները, եւ այդ տասը տարիների արդյունքն էլ բերեց նրան, որ քանդեցինք ամեն ինչ եւ տեղը ոչինչ չստեղծեցինք: Այսօր մեզ պետք է հակառակը, մեզ պետք չէ հեղափոխություն, այլ պետք է իրավահաջորդությունը պահպանելով՝ ոտքի կանգնել, եղածը չքանդելով, լավն ընդօրինակել եւ վատը մերժել:

— Վերջում ի՞նչ կարող եք ասել առանձին գործիչների կողմից մասնանշվող «որբացած, խաբված» էլեկտորատի մասին, որ ՀԺԿ-ի եւ ՀՀԿ-ի դաշինքից հետո հուսալքվում է:

— Մեր ժողովուրդը միայն առաջին քայլը չէ, որ գնահատում է, նա միշտ մտածում է երկրորդ, երրորդ քայլերի մասին եւ տեսնում հեռանկարը: Եթե կարելի է այսպես ասել, այդ դաշինքի երկուստեք զոհաբերությունն այն է, որ կարողացանք վեր կանգնել զգացմունքներից, ինչ-որ տեղ հիշաչար չլինելով, պահպանել հիշողությունը, բայց այդ հիշողությունն էլ ենթադասել այն կարեւորագույն նպատակին, որը միանշանակ է՝ Հայաստանը դուրս բերել ծանրագույն իրավիճակից: Այսօր որբացածության կամ վիրավորանքի պահը չէ: Ես ուրախ եմ, որ բազավորն ու սպարապետն իրար հետ են:

Ն. ՊՈՒՐԱՐՅԱՆ

ԿԱՆԽԱՐԳԵԼԻՉ

Ինչպե՞ս ազատվել ընտրարշավի հետքերից

Պատրաստվենք հետընտրական շաբաթօրյակի

Խորհրդարանական ընտրություններից առաջ երկրում առկա քաղաքական մթնոլորտի առանձնահատկությունը «դիմություն»-ընդդիմություն ցայտուն ճեղքվածքի, միասնական իշխանական բեւեռի բացակայությունն է: Համապատասխանաբար աննախադեպ է թեկնածուների ակտիվությունը, որոնց կուսակցությունները ընտրատարածքային ցուցակներում գերազանցում են բոլոր կանխատեսումները (չհաշված, իհարկե, հայտնի 37-րդ ընտրատարածքը, որտեղ առաջադրված միակ թեկնածուի դեմ բառիս բուն իմաստով խաղ չկա) եւ երեւանյան մի շարք ընտրատարածքների պարագայում ուղղակի ափսոսանքի զգացում են առաջացնում, քանզի դաժան ընտրապայքարում հաղթելու է տարբեր չափանիշներով արժանավոր թեկնածուներից միայն մեկը, եթե ոմն «հաստափակ» չգնի քվեների «ճակատագրական փաթեթը»:

Թեկնածուների այս բազմազանությունն օգտակար է քաղաքացիների լայն ընտրության առումով, սակայն անախորժ հետեւանքներով հղի քարոզչության «իրեղեն» դրսեւորումների վերացման տեսակետից: Յուրաքանչյուր թեկնածու, հասկանալի է, նախընտրական գովազդի իր փունջն է հրամցնելու քաղաքացիներին, եւ ըստ այդմ քարոզչապաստառների ընտրանին, թեկնածուների առատության պայմաններում կարող է գլխապտույտ պատճառել ընտրազանգվածին նախընտրական փուլում, վրդովմունք ու տհաճության զգացում՝ ընտրություններից հետո: Վերջինս այն պատճառով, որ թեկնածուների քարոզչությամբ զբաղվողները սովորաբար ջանք չեն խնայում քարոզչապաստառները պատերին հուսալիորեն սոսնձելու համար այնպես, որ ոչ մի հակաքարոզիչ չկարողանա պոկել դրանք:

Նախորդ ընտրությունների փորձը, սակայն, ցույց է տալիս, որ ջանասիրություն պահանջող այդ գործի վարպետները ընտրություններից հետո ամենեւին չեն մտահոգվում իրենց բուռն գործունեության հետքերը վերացնելու մասին: Արդյունքը հայտնի է եւ չափազանց վանող, ուստի գովելի է քաղաքի ղեկավարության նախաձեռնությունը՝ կանոնակարգելու շենքերի «պաստառապատման» հախուռն գործընթացը: Քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանը, ինչպես «Ազգը» տեղեկացրել է, արգելանքներով հարուստ մի որոշում է ստորագրել, որով համայնքապետներին հանձնարարում է հատուկ տեղեր առանձնացնել քարոզչապաստառներ փակցնելու համար, իսկ չնախատեսված տեղերում (շենքերի պատերին, ցանկապատերին եւ սյուներին) արգելում: Որպես սկիզբ վատ չէ, սակայն մեր հայրենակիցները սիրում են շրջանցել արգելանքները եւ հազիվ թե հնազանդվեն քաղաքապետարանի որոշմանը (հիշենք Երեւանի փողոցները եւ շուկաների մերձակայքը արեւելյան շուկայի անհեթեթ տարրերից մաքրելու անհաջող փորձերը): Բնական է ենթադրել, ուրեմն, որ խորհրդարանական ընտրարշավի աստղերին գովազդող նյութերի զգալի մասը հայտնվելու է ավանդական «վահանակների» պատերի ու սյուների վրա:

Քաղաքապետարանն այդ դեպքում, նախ, կարող է տուգանքներ սահմանել արգելված տեղերում պաստառներ փակցնող թեկնածուների համար, ավելի ուշ՝ ընտրություններից հետո էլ համաքաղաքային շաբաթօրյակ հայտարարել՝ թեկնածուների թիմերի պարտադիր մասնակցությամբ: Իսկ հետագայում (հաջորդ ընտրություններին ընդառաջ) նորընտիր ԱԺ-ին համոզել նախընտրական մուծումների ցանկն օրենսդրորեն համալրել քարոզարշավի հետեւանքները վերացնելու (քարոզչապաստառները քերել-հանելու համար) նախատեսված գումարներով:

Լ. Պ.

ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

Իր այս խորագրի տակ ԱԶԳ-ը պատրաստ է վճարովի տեղադրել՝ կուսակցությունների, կազմակերպությունների, անհատների նախընտրական այն նյութերը, որոնք չեն պարունակի հակաքարոզչություն:

ԸՆՏՐԱՐՇԱՎ

Խմբագրությունում կարող եք ուղարկել նաեւ նախընտրական բանավեճեր, ազդագրեր, բողոքներ, դիտարկումներ:

☎ 52-93-53

digitised by A.R.A.R.@

– Ռուսաստանում ոմանք արդեն խոսում են 3-րդ աշխարհամարտի մասին: Ռուսական բանակը ի վիճակի՞ է արդյոք մասնակցելու դրան:

– Ոչ: Թեեւ Ռուսաստանն այսօր պաշտոնապես 1,2 մլն զինվոր ունի (իրականում 1 մլն է), այժմ հնարավորություն չունի մասնակցելու որե-

գումարների հազիվ 60 տոկոսը, իսկ 1998 թ. 66 տոկոսը: Դրա հետեւանքով այսօր բանակի բյուջեի 70 տոկոսը ծախսվում է ռոճիկների վճարման եւ սննդի վրա, իսկ զորամասերը վառելանյութ գրեթե չեն ստանում: Այսպես, զինվորական օդաչուներն իրականացնում են նախատեսված թռիչքների հազիվ 25-40 տոկոսը:

մեջ է: 1997 թ. ռազմական բարեփոխումների շուրջը ծավալված բանավեճերի ժամանակ որոշվեց բյուջետային միջոցները կենտրոնացնել 600-700 ձեռնարկությունների վրա: Սակայն վարկերը փոխանցվեցին քաղաքական ու սոցիալական նպատակներով, քանի որ պաշտպանական արդյունաբերությունն այսօր 2-3 մլն աշխատող ունի, իսկ ընտա-

նիքի հետ արդյունավետ սպասարկում կազմակերպելով:

– Իսկ առկա՞ է զենքի ընդհատակյա վաճառք:

– Չպետք է ուռճացնել այդ երեւույթը: Ռուսաստանի անվտանգության դաշնային ծառայությունը խստիվ վերահսկում է պաշտպանական ձեռնարկությունների գործունեությունը: Միայն երկու տասնյակ ձեռ-

ՖՐԱՆՍԻԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Իզաբել Ֆակոն. «Չպետք է թերագնահատել ռուսական բանակի ուժը»

Մարտի 24-ին ՆԱՏՕ-ի սկսած Հարավսլավիայի ռմբակոծումներն ու հրթիռակոծումները կտրուկ արձագանք առաջացրին ամբողջ աշխարհում եւ առաջին հերթին Ռուսաստանում: Կրասնոյարսկի նահանգապետ գեներալ Ալեքսանդր Լեբեդը մասնավորապես հայտարարեց, որ ինքը բնական կհամարեր Հարավսլավիային ռուսական հակահրթիռային զինատեսակների մատակարարումը: Լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության առաջնորդ Վլադիմիր Ժիրինովսկին ասաց. «Մարտի 24-ին սկսվեց 3-րդ համաշխարհային պատերազմը»: Իսկ նախագահ Բորիս Ելցինի կարծիքով Ռուսաստանը հակամարտության մեջ կմտնի լոկ այն դեպքում, եթե ամերիկացիները դրդեն դա անել: Այս առումով հետաքրքիր են եվրոպացի մասնագետների կարծիքները: Ստորեւ ներկայացնում ենք Ֆրանսիայի ռազմավարական հետազոտությունների հաստատության գիտաշխատող, ռուսական բանակի մասնագետ Իզաբել Ֆակոնի հարցազրույցը, որը տպագրվել է «Պուեն» հանդեսում:

ւէ խոշոր արտաքին հակամարտության: 1992 թ. ձեռնարկված ռազմական խոշոր բարեփոխումները, որոնք պետք է առավել շարժունակ, պրոֆեսիոնալ ու համահավաք դարձնեին բանակը, 5 տարի մնացին թղթի վրա: Չնայած վերջին ամիսներին որոշ տեղաշարժեր են նկատվում, բայց անելիքները դեռ շատ-շատ են:

Այդուհանդերձ, սխալ կլիներ ռուսական բանակը համարել 2-րդ կարգի բանակ: Ռուսաստանն ունի լավ պատրաստված սպաներ, որոնք հմտորեն տիրապետում են «պատերազմի այբուբենին»: Չնայած բանակում տիրող ճգնաժամին, որոշ ընտիր զորամասեր պիտանի են արտաքին ռազմական գործողությունների համար: Դրա վկայությունը Տաջիկստանն է, որտեղ Ռուսաստանը 15-20 հազար զինվոր ունի: Ռուսաստանը մնում է միջուկային անվիճելի տերություն, նրա հետախուզական ծառայությունը լավ է գործում եւ աշխարհում 2-րդն է ԱՄՆ-ից հետո:

– Ռուսական բանակի գլխավոր խնդիրն, անշուշտ, ֆինանսականն է:

– Այո: Պաշտոնապես 1992 թ.-ից բանակին հատկացվում է պետական բյուջեի ծախսերի 15-20 տոկոսը: Բայց իրականում պետական հատկացումները շատ անկանոն են «բյուջետային արգելակալումների» պատճառով: 1997 թ. բանակն ստացել է խորհրդարանի հաստատած

– Ի՞նչ վիճակում է բանակի ռազմահանդերձանքը:

– Ներդրումային վարկերը գրեթե վերացել են: ՌԴ պաշտպանության նախարարության տվյալներով, 1998 թ. բանակը չի ստացել ոչ մի տանկ, ռազմօդանավ եւ միջուկային սուզանավ: Ռազմական տեխնիկայի հազիվ 1/3-ն է պահվում սարքին վիճակում: Ռազմօդանավերի միայն 50 տոկոսն է ի վիճակի թռիչքներ կատարելու: Ռուսական ռազմարդյունաբերությունը ծանր կացության

նիքների անդամների հետ 8 մլն: Ռուսի ռազմական հատվածը շեշտը դրել է արտահանության վրա: Այսօր արտահանությունից ստացվում է ՌԴ ռազմարդյունաբերության եկամուտների 80 տոկոսը (1998 թ. կազմեց 2,5 մլրդ դոլար): Բայց վերջին տարիներին ռուսներն աստիճանաբար կորցնում են զենքի արտաքին շուկան. թեեւ արեւմտյան զինատեսակները ռուսականներին որակով չեն գերազանցում, բայց արեւմուտքցիները շուկաներ են նվաճում վաճառ-

նարկություններ ներկայումս կարող են ուղղակի կապ հաստատել գնորդների հետ, իսկ մյուսները պարտավոր են ենթարկվել պետությանը:

– Ինչպիսի՞ն է Ռուսաստանի միջուկային զենքի վիճակը:

– Ներկայումս հակահրթիռային պաշտպանության ոլորտում ամերիկացիների ստեղծած նախագծերը ՌԴ Պետդումային բնավ չեն դրդում վավերացնել ռազմավարական հարձակողական սպառազինությունների կրճատման երկրորդ պայմանագիրը: Միջուկային զենքը մնում է ՌԴ կառավարության գերակայությունը: Ընդհանուր առմամբ ռուսական միջուկային զորամիավորումները ավելի լավ են հանդերձավորված: Ամերիկացի վերլուծաբանները հավաստում են, որ ռուսական միջուկային հրթիռները համեմատաբար լավ են պահպանվում: Իսկ մարտավարական զենքին առնչվող տվյալներն այնքան էլ որոշակի չեն: 1998 թ. վերջերին Ռուսաստանի 19 ռազմակայաններում կային 6 հազար միջուկային մարտագլխիկներ եւ 756 միջմայրցամաքային հրթիռներ: Սակայն ռուսները հապաղում են բանակը զինել նոր սերնդի SS-27 հրթիռներով, որոնք պետք է կազմեն երկրի միջուկային զինանոցի առանցքը: Մտահոգիչ է միջուկային սուզանավերի վիճակը: Մարտունակ է Ռուսաստանի 42 սուզանավերի կեսից քիչ ավելին:

Պ. Ռ.

ՀԱՄԱՌՕՏ

ՆԱՏՕ-ն հաշվի չի առնի «կենդանի վահանները»

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: ՆԱՏՕ-ի ուժերը մտադիր չեն դադարեցնելու Հարավսլավիայի դեմ օդային հարձակումները, չնայած այն բանին, որ խաղաղ բնակիչները նույնիսկ փորձում են սեփական մարմիններով պաշտպանել կարեւոր օբյեկտները: Ինչպես այսօր հայտարարել է Սպիտակ տան ներկայացուցիչ Ջոզեֆ Լոկհարտը, նման «կենդանի վահանների» մասին հաղորդումները չեն կարող կանգնեցնել ռմբակոծությունները: Նրա ասելով, գրոհները կշարունակվեն: Այսպիսով պահպանվում է հարձակման սպառնալիքը ոչ միայն բանակային ստորաբաժանումների, այլեւ ալբան գաղթականների շարասյան վրա, որոնց երբեմն ուղեկցում են հարավսլավացի զինվորները:

Շեւարդնաձեի եկամուտները մինչեւ մայիսի 30-ը ենթակա չեն հրապարակման

ԹԲԻԼԻՍԻ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի եկամուտների եւ նրան պատկանող սեփականության մասին տեղեկությունն առայժմ կմնա գաղտնի, Փրայմ նյուսի թղթակցին հաղորդել են Վրաստանի պաշտոնատար անձանց գույքային ու ֆինանսական վիճակի տեղեկատվական բյուրոյում:

Երեքշաբթի օրը բյուրոյին իրենց հայտարկներն են հանձնել երկրի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն, պետանվտանգության նախարար Վախթանգ Քութաթելաձեն, արտգործնախարար Իրակլի Մենաղարիշվիլին, էկոնոմիկայի նախարար Լադո Փափավան, գաղթականների գործերի եւ տարաբնակեցման նախարար Վալերի Վաշակիձեն եւ արդյունաբերության նախարար Բադրի Շոշիտաշվիլին:

Ապրիլի 20-ի դրությամբ իրենց եկամուտների եւ գույքային վիճակի մասին հայտարկներ են լրացրել եւ հանձնել պետությանը 977 պաշտոնատար անձինք:

Հայտարկների ընդունումն ավարտվում է ապրիլի 30-ին: Դրանց պարունակած տեղեկությունները կարող են հրապարակվել մայիսի 30-ից ոչ շուտ: Մինչ այդ երկրի նախագահի եւ մյուս պաշտոնատար անձանց ֆինանսական ու գույքային վիճակի մասին հայտարկների բովանդակությունը կմնա գաղտնի:

Եվրոպայի նորահայտ շուկաները ուժեղ փոթորիկ են դիմակայում Բալկանյան պատերազմի պատճառով

Այս դիտարկումները ապրիլի 17-ին հեռարձակվել են Դուբայի ռադիոյով: Հեղինակը անդրադառնում է Բալկանյան պատերազմի ներկա եւ հնարավոր ներգործությանը Եվրոպայի նախկին սոցերկրների ձեւավորվող շուկաներում: Նյութը թարգմանաբար ներկայացնում ենք որոշ կրճատումներով:

Ա. Մ.

Որոշ վերլուծաբաններ ասում են, որ Կոսովոյի ճգնաժամի հետքերն առայժմ սահմանափակվել են տնտեսական վստահության նահանջով՝ Կենտրոնական եւ Արեւելյան Եվրոպայում ձեւավորվող շուկաների նկատմամբ, բայց նրանք այդ երկրների համար ավելի դժվար ժամանակներ են կանխատեսում: Նույնիսկ եթե Լեհաստանի, Չեխիայի, Հունգարիայի եւ Սլովենիայի բաժնետոմսերի ու արժեթղթերի շուկաները նկատելիորեն չեն տուժել բալկանյան ճգնաժամից, ապա հակամարտության շարունակումը կարող է վիթխարի վնասներ հասցնել շուկաներին՝ ջղային դարձած ներդնողների ձեռքերով:

Նախկին Հարավսլավիայի հանրապետություններից մեկի՝ Սլովենիայի տնտեսությունը փոքր է, բայց ծաղկուն, եվրամիությանն անդամակցելու պայմանները բավարարելու ուղղությամբ է ընթանում: Սակայն ոմանք գտնում են, որ Սլովենիան ուղղակի հարվածի ենթարկվեց արտահանման գլխավոր շուկաներում եւ տուրիզմի ոլորտում: Լյուբլյանայի համալսարանի տնտեսական հետազոտությունների ինստիտուտի տնօրեն Պիտեր Ստանովնիկը պարզաբանում է, որ «ամենամեծ խնդիրը վերաբերում է արտահանումներին Խորվաթիա, որը Սլովենիայի 3-րդ գործընկերն է: Ակնկալվում է նաեւ, որ կնվազեն արտահանումները նախկին Հարավսլավիայի մյուս երկրներ»: Սլովենիայում, ինչպես այլ երկրներում, հավանական ներդնողները կասեցրել են իրենց գործունեությունը՝ սպասելով հակամարտության արդյունքներին:

Հունգարիայի խորհրդարանում արտաքին գործերի հանձնախմբի անդամ Ստեֆան Իվանին ասում է. «Ճգնաժամի սկզբում ոչինչ չզգացինք, բայց վերջին մի քանի օրերին հունգարական օտարերկրյա ներդնողները չափազանց տատանվող են դարձել ու որդեգրել են սպասելու եւ հետեւելու քաղաքականությունը»: Իսկ Բուլղարիայում դիտորդները կարծում են, որ արտահանումները, մանավանդ ցորենի, նվազելու են հետագայում՝ Դանուբի նավագնացության դադարեցման հետ մեկտեղ՝ ՆԱՏՕ-ի կողմից Հարավսլավիայում գլխավոր կամուրջները խփելու պատճառով: Անցյալ շաբաթ միաժամանակ Հունգարիան հետաձգել է 500 մլն դոլար արժողությամբ միջազգային պարտատոմսերի թողարկումը Կոսովոյի ճգնաժամին առնչվող մտավախությունների պատճառով:

Չեխիայի կառավարությունը համաձայնել է 1 մլրդ կրոնով ավելացնել 1999 թ.-ի բյուջեի պակասորդը՝ ֆինանսավորելու համար աճող օգնությունը Կոսովոյին, նաեւ՝ ՆԱՏՕ-ի անդամակցության ձեռքբերման ծախսերը: Այդ պատճառով նախագահ Վացլավ Հավելը հայտնել է, որ առաջիկա 10 տարվա ընթացքում հարկավոր է տարեկան ռազմական ծախսերը 5 անգամ բարձրացնել՝ Ալյանսյան ուխտի չափանիշները բավարարելու համար:

Իսկ լեհական տնտեսությունը գրեթե խույս է տվել ճգնաժամից՝ հարաբերականորեն առանց վնասների, չնայած Վարշավան ՆԱՏՕ-ի անդամ է դարձել ռազմարշավից մի քանի օր առաջ: Լեհաստանի հեռավորությունը կռվի կիզակետից նվազեցնում է բացասական ազդեցությունը, մանավանդ որ պատերազմը դեռեւս սահմանափակված է օդային գործողություններով: Այս առնչությամբ տնտեսագետները չեն ակնկալում, թե Վարշավայի բյուջեն էականորեն կտուժի պատերազմի ծախսերից:

Իսպանացի զորակոչիկները խուսափում են ծառայությունից

Իսպանական բանակը 2002 թ. դեկտեմբերի 31-ից հետո դառնալու է պրոֆեսիոնալների բանակ: Օրենքն արդեն ընդունված է, դրա համար էլ իսպանացի զորակոչիկներն արդեն սկսել են զանգվածաբար խույս տալ զինվորական ծառայությունից:

Մինչեւ վերջերս սովորաբար զորակոչի չէր ներկայանում նորակոչիկների 20 տոկոսը: Իսպանիան եւ Գերմանիան եվրոպական այն երկրներն են, որոնք միշտ հանդես են եկել պարտադիր զինծառայության վերացման օգտին: Արդեն 1998 թ. զինծառայությունից խույս տված զորակոչիկների թիվն Իսպանիայում հասավ 30 տոկոսի: Իսկ վերջին ամիսներին, ինչպես նշում է «Պուեն» հանդեսը, զինծառայության չի ներկայացել նորակոչիկների 50 տոկոսը: Ավելացել է նաեւ խղճի թելադրանքով բանակից խուսափողների թիվը. 1985 թ. համեմատությամբ նրանց թիվը կրկնապատկվել է՝ հասնելով 150581-ի: Իսպանացի զինվորական պաշտոնյաներից մեկի կարծիքով, «երկրում զինծառայությունն, ըստ էության, արդեն իսկ հիմնվում է կամավորության սկզբունքի վրա»:

Նորակոչիկներին չխրտնեցնելու նպատակով իշխանությունները վերջերս մեղմացրել են զինծառայության պայմանները. այլընտրանքային քաղաքացիական ծառայության ժամկետը 13-ից իջեցվել է 9 ամսվա, արգելվել է «անհնազանդների» բանտարկությունը, վերականգնվել է վիճակահանությամբ բանակից ազատվելու հնարավորությունը եւ այլն:

Առայժմ զորակոչիկների թիվը գերազանցում է «անցման շրջանի» ռազմական կարիքները: Սակայն զանգվածային դասալքությունը կանխելու նպատակով Իսպանիայի պաշտպանության նախարարությունը վկայակոչում է զինծառայության պարտադիր բնույթը եւ նույնիսկ ծրագրում քաղաքացիական գվարդիան օգտագործել անհնազանդներին «բերման ենթարկելու» համար:

Պ. Ռ.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Հայոց պատմության մեջ կան այնպիսի անուններ, որոնք խորհրդային իշխանության տարիներին լռության էին մատնված եւ որոնց մասին խոսելն ընդունված չէր, որովհետեւ հակաեկեղեցական եւ հակակրոնական խորհրդային քաղաքականության մեքենան թույլ չէր խարհամարտի սկզբին Սրբազան հայրը Կովկասի ռուսական իշխանությանն առաջարկեց կազմակերպել հայկական կամավորական ջոկատներ, ապա այդ գործը ղեկավարելու համար Բուլղարիայից հրավիրեց Անդրանիկին: 1917 թ. նա նշանակվել էր հայ գաղթականներին Կոստանդնուպոլսում, Երուսաղեմում, Եգիպտոսում, Իտալիայում (նաեւ՝ Վենետիկում), Փարիզում, Լոնդոնում պահպանվող հայերեն ձեռագրերը: 1917 թ.՝ մինչեւ 1937 թ. Սեւրոպ Մագիստրոսը նկարագրել է Վասպուրականից բերված «Նոր շարք» կազմած ձեռագրերի հավա-

Երկար սպասված մենագրություն

տալիս հնչեցնել այդ անունները՝ որքան էլ նրանք մեծ լինեին եւ որքան էլ նրանց արած գործը համազգային նշանակություն ունեցած լիներ:

Այդպիսիներից մեկն էլ Սեւրոպ Տեր-Մովսիսյանն է. ուրախալի է, որ «Մագաղաթ» հրատարակչությունը նորերս լույս ընծայեց նրա կյանքին եւ գործունեությանը նվիրված **«Սեւրոպ Մագիստրոս արքեպիսկոպոս Տեր-Մովսիսյան»** արժեքավոր աշխատությունը, որի հեղինակը ճանաչված գիտնական, պատմական գիտությունների թեկնածու **Գեւորգ Տեր-Վարդանյանն** է: Աշխատության հրատարակությունը հովանավորել է այսպիսի կարեւոր գրքերի մեկենասի իր բարի համբավով վաղուց հանրահայտ՝ բարեգործ Սեւրոպ արքեպիսկոպոս Աշճյանը:

Որքան որ ներկա դարի առաջին քառորդում Սեւրոպ արքեպիսկոպոս Տեր-Մովսիսյանի անունը հանրածանոթ էր արեւելահայությանը, նույնքան էլ այսօր անծանոթ ու մոռացության մատնված է՝ ինչպես հայ պատմագրության, այնպես էլ լայն հասարակայնության կողմից:

1893 թ. Ամենայն հայոց կաթողիկոս ընտրվեց Մկրտիչ Ա Խրիմյանը (Հայրիկ). շուտով նրա շուրջը խմբվեց երիտասարդ եւ խոստումնալից հոգեւորականների մի բույլ, որի մեջ էին Կարապետ Տեր-Մկրտչյանը, Գարեգին Հովսեփյանը, Ներսես Մելիք-Թանգյանը, Գալուստ Տեր-Մկրտչյանը, Խորեն Մուրադբեկյանը, Երվանդ Տեր-Մինասյանը եւ շատ ուրիշներ: Գիտելիքներ ստանալու եւ զարգանալու նրանց ջերմ ցանկությունները ի կատար ածվեցին Հայրիկ Վեհափառի անվերապահ օժանդակությամբ: Կարելի է վստահորեն ասել, որ դարասկզբին Մայր աթոռ ս. Էջմիածնի միաբանության երիտասարդ ամենաշնորհալի անդամներից մեկը Սեւրոպ Տեր-Մովսիսյանն էր: Ուշինչ չավելացնելով այս հոգեւորականի կենսագրությանը, որ փայլուն ներկայացրել է աշխատության հեղինակը, կցանկանայինք ասել միայն, որ Առաջին աշ-

օգնող հանձնաժողովի նախագահ:

Որտեղ էլ լիներ Սեւրոպ Մագիստրոսը, որի մասին Գ. Տեր-Վարդանյանն ընդգծել է, որ նա «իր ժամանակի հասարակական-եկեղեցական եւ գիտական-մշակութային կյանքում մեծ եւ անուրանալի վաստակ է ունեցել», ինչ դիրք ունենար եւ ինչ պաշտոն էլ զբաղեցներ, ամենից առաջ մտածում էր իր ազգի շահերի մասին: Լինելով խորը գիտնական եւ արժանապատվությամբ կրելով հայ բանասիրության մագիստրոսի գիտական աստիճանը, 1919 թ. օգոստոսի 1-ին նա նշանակվեց անկախ Հայաստանի նորաստեղծ Ալեքսանդրապոլի համալսարանի պատմա-լեզվաբանական ֆակուլտետի դեկան եւ հայ գրականության պատմության պրոֆեսոր:

«Ընդհանուր ցուցակ հայերեն ձեռագրաց» անունով իր հսկա եւ աննախադեպ երկը Սեւրոպ Մագիստրոսն սկսել է դեռեւս 1892 թ. եւ իր գործի առաջին փուլը շարունակել մինչեւ 1908 թվականը: Այս ընթացքում նա ուսումնասիրել եւ նկարագրել է Վիեննայում, Մայր աթոռ ս. Էջմիածնի Մատենադարանում, Պետերբուրգում, Մոսկվայում, Նոր Նախիջեւանում, Շուշիում, Սիմֆերոպոլում, քածուն, ինչպես նաեւ՝ Նոր Ջուղայի եւ Պարսկաստանի եկեղեցիների, Հնդկաստանի (14 միավոր), ապա խորհրդայնացված Հայաստանի պետական Մատենադարանում, գրական, պետական, քաղաքային թանգարաններում եւ արխիվներում, Թիֆլիսի տարբեր հիմնարկներում պահպանվող ձեռագրերն ու վավերագրերը: Ցուցակում նկարագրված է մի հսկա քանակ՝ 23.310 միավոր ձեռագիր:

Գ. Տեր-Վարդանյանի այս խորաքննին հետազոտական աշխատությունն այսօր անչափ կարեւոր եւ անհրաժեշտ է: Գրքի հրապարակումը լույսաշխարհ է հանում տարիներ շարունակ մոռացված «խելամիտ եւ իմաստուն» գիտնական-հոգեւորականին, որի հսկա աշխատությունը չնայած մնացել է անավարտ, սակայն անգնահատելի նշանակություն ունի մեր պատմագիտության ու ձեռագրագիտության համար:

Վերջում կուզենայինք խոսքը տալ իրեն՝ Գեւորգ Տեր-Վարդանյանին. «Ձեռագրագիտական, աղբյուրագիտական, բնագրագիտական եւ այլ աշխատանքներ սկսողների համար այս ցուցակը կարող է լինել շատ օգտակար օժանդակ՝ ելակետային տեղեկատու: Օրինակ, միջնադարյան որեւէ հեղինակի որեւէ գործի ուսումնասիրում կամ բնագրի կազմում սկսելիս արժե քաղել Սեւրոպ Մագիստրոսին հայտնի՝ այդ հեղինակին, նրա գործին, ձեռագրերին եւ աղբյուրներին վերաբերող բոլոր տեղեկությունները, ապա սրանց ավելացնել հետագայում տպված տեղեկատուների տվյալները»:

Այսօր Հայաստանում քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի տոնակատարության նախաշեմին Գ. Տեր-Վարդանյանի մեր ընթերցողին մատուցած այս աշխատությամբ կարելի է հստակ ասել, որ հայ եկեղեցու պատմագրության ասպարեզում վերացավ մի սպիտակ էջ եւս:

ՍՏԵՓԱՆ ԿԵՐՏՈՂ
Պատմական գիտությունների թեկնածու

«Խաստուտիկը» հովանավորի կարիք ունի

Էրեբունի համայնքի ստեղծագործական կենտրոնի «Խաստուտիկ» մանկապատանեկան պարի համույթն արդեն ունի վեց տարվա ստեղծագործական կյանք: Թե ինչո՞ւ է խումբը կոչվել «Խաստուտիկ», խմբի գեղարվեստական ղեկավար Անահիտ Վեքիլյանը պատասխանեց այսպես. «Այդ բառն ավելի մանկական է, նման չէ մյուս խմբերի անվանումներին, այն կոչվում է սիրունիկ, գեղեցիկ, քնքուշ... եվ որովհետեւ մարդկանց ծանոթ ու սիրելի թույլերից է»:

Ժամանակակից եւ ժողովրդական պարեր կատարող այս խումբը մասնակցել է նաեւ «Պառնաս» մրցույթին եւ արժանացել առաջնակարգ մրցանակի:

«Խաստուտիկ» մանկապատանեկան համույթը ելույթներով հանդես է եկել Հայաստանի տարբեր շրջաններում:

Հրավերներ ունի տարբեր երկրներից Ռումինիայից, Անգլիայից, Ֆրանսիայից, սակայն հովանավոր չունենալու պատճառով չի կարող մեկնել հյուրախաղերի...

ԽԱՉԻԿ ՀԱԿՈԲՅԱՆ
Հյուսիսային համալսարանի լրագրության ֆակուլտետի 2-րդ կուրս

ՖՐԱՆՍԻԱ

Ավիկ Իսահակյանի դասախոսությունները Սորբոնում

Սորբոնի համալսարանի պատմաբանասիրական բաժնում լսվել է գրականագետ Ավիկ Իսահակյանի դասախոսությունների շարքը, նվիրված իր մեծ հորը՝ Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործություններին եւ քերթողական արվեստին, հաղորդում է Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթը մարտի 30-ի համարում: Դասախոսությունների շարքը կազմակերպվել է հայ գրականության եւ պատմության հայտնի նվիրյալ, պրոֆ. Ժան Պիեռ Մահեի նախաձեռնությամբ: Վերջինս դասախոսություններից առաջ ներածական խոսքով հանդես է եկել եւ ընդգծել մեծ բանաստեղծի բուռն ու հետաքրքիր կյանքի առանձին դրվագները, նշելով, որ երիտասարդ տարիից նա կապված է եղել հայ ազատագրական շարժման հետ եւ որպես վտարանդի երկար տարիներ ապրել է օտարության մեջ, այդ թվում նաեւ Փարիզում՝ 1930-36 թվերին: Ապա ներկայացնելով օրվա հյուրին, նշել է, որ նրա հետ բարեկամությունը 25 երկար տարիների գիտական համագործակցության պատմություն ունի:

Ավիկ Իսահակյանի առաջին դասախոսության նյութը եղել է «Հայ ժողովրդական էպոսն ու Ավետիք Իսահակյանի ստեղծագործությունը»: Վերլուծելով «Սասնա ծռեր» էպոսի հիման վրա գրված Իսահակյանի «Սասմա Միեր» պոեմը, նա բացատրել է, որ դրանից շատ առաջ, դեռեւս 19-րդ դարի վերջերին Իսահակյանը գրել է «Մասսա Մանուկ» խորագրով մի էպոսատիպ ասք, որն իր ամբողջական կառուցվածքով կազմում է շուրջ 4000 տող, որի 1500 տողն է միայն ցարդ տպագրված: Նա հայտնել է, որ ամբողջական տեքստը նախատեսվում է լույս ընծայել Իսահակյանի երկերի ակադեմիական հրատարակությունում, որն իրականացվելու է 2000 թվից սկսած:

Երկրորդ դասախոսությունը նվիրված է եղել Իսահակյանի «Աբու Լալա Մահարի» պոեմի խոհափիլիսոփայական աշխարհին:

Դասախոսություններն ընթացել են հայերեն լեզվով, որոնք մերթընդմերթ ընդհատվել են պրոֆ. Մահեի ֆրանսերեն ամփոփումներով՝ օտար ունկնդիրների համար: Իսկ «Աբու Լալա Մահարի» պոեմից բերված հատվածները ներկայացվել են Ժան Մինասյանի ֆրանսերեն թարգմանությամբ: Դասախոսություններն անցել են կենդանի մթնոլորտում՝ մեծ հետաքրքրություն առաջացնելով ներկաների շրջանում:

ՀՄԸՄ. «Արծիվ» մարզական միության 75-ամյակը

Փարիզի «Յառաջ» օրաթերթը հաղորդում է, որ Մարսելում տեղի է ունեցել ՀՄԸՄ–«Արծիվ» մարզական միություն համագործակցության 75-ամյակի տոնախմբությունը, որն սկսվել է ծանոթ լրագրող Ժան Քեհայանի դասախոսությամբ: Ներկա են եղել եւ մտքերի փոխանակությանը մասնակցել պատգամավոր եւ Մարսելի քաղաքապետի առաջին օգնական Ռընո Մյուզելիեն, Մարսելի 13-րդ եւ 14-րդ թաղամասերի քաղաքապետ Կարո Հովսեփյանը, Բուշ-դյու Ռոն նահանգի ընդհանուր խորհրդի անդամ Քրիստոֆ Մասը, քաղաքապետարանի խորհրդատու Ժիլբեր Քերքերյանը եւ պատմաբան ու սոցիոլոգ էմիլ Թեմիմը:

Այնուհետեւ ներկաները դիտել են նկարների մի յուրահատուկ ցուցահանդես ակումբի անցած ուղու վերաբերյալ՝ պատրաստված Կարպիս Հարությունյանի կողմից: Ընկերական ջերմ մթնոլորտում եւ հայկական նվագի ուղեկցությամբ տրված ճաշկերույթից հետո կայացել է «ՀՄԸՄ-Արծիվ» ընդդեմ Օլիմպիկ դը Մարսելի նախկին հավաքականի ֆուտբոլային հանդիպումը, որն ավարտվել է հավասար հաշվով: Հանդիսությանը ներկա են գտնվել ավելի քան հազար հոգի:

Հ. Օ.

ԱՄՆ

Ծագող աստղ՝ Մեգան Զաքար

Մեգան Զաքարի առաջին դերը ֆիլմում մեծ ընդունելության արժանացավ ողջ աշխարհի կինոսիրողների շրջանում: «Իմ եղբայր Ջեքը» ֆիլմում նրա ներկայացրած կերպարին՝ Աննային, սիրահարված են, իսկ խաղընկերը Մարոն Լեոնարդին է. մի գեղեցիկ երիտասարդ, որի սիրո համար մեքսիկական հայտնի «Ինչպես ջուր շոկոլադի համար» ֆիլմում մրցակցում են երկու քույր: Թեհրանում ծնված 27-ամյա տաղանդավոր դերասանուհու առաջին դերակատարումը գեղարվեստական ֆիլմում բազմաթիվ դռներ կբացի նրա առաջ: Ֆիլմում Զաքարը խաղաց վաստակաշատ դերասանուհի Կարեն Կոնդազյանի հետ. վերջինս խաղում էր գլխավոր հերոսի մոր դերը: Նրանք փոխադարձաբար հիանում են մեկը մյուսի խաղով: «Ես առաջին անգամ էի նրան հանդիպում, բայց շատ էի լսել նրա մասին: Կարենի հետ խաղալը ուղղակի հաճույք է», ասում է Զաքարը: «Նա մեկն է ինձ հետ խաղացած հայ եւ ոչ հայ ամենատաղանդավոր դերասանուհիներից: Նրա ներկայությունը էկրանին միշտ հաճելի է», ասում է Կոնդազյանը:

Ֆիլմը 1950-ականների վերջին Սիցիլիայից Նյու Յորք տեղափոխված արվեստագետի ընտանիքի պատմություն է: Դա ռեժիսոր Էնրոնի Կալդարելլայի առաջին էկրանավորումն է: Զաքարին նա հրավիրեց ֆիլմում նկարահանվելու, քանի որ ծանոթ էր նրան երկու թատերական ներկայացումներից եւ շատ հավանել էր. «Կարծում եմ, որ Մեգանը շատ տաղանդավոր է եւ նրա հետ հաճելի է աշխատել»: Աննայի դերը խաղալիս Զաքարը համարյա չի դժվարացել. «Մարդիկ ասում են, թե ես ազգայնական եմ, սակայն կարծում եմ, որ դա կարելի է վիճարկել, չէ՞ որ ես հեշտությամբ խաղում եմ բազմաթիվ դերեր», ասում է Մեգանը, որը, այսպես ասած, «իր սեփական ծեքե-

րով է կերտում իր մասնագիտական ապագան», այսինքն՝ առանց փորձառու գործակալի օգնության:

Լավատես դերասանուհին իր մոր՝ Անուշի եւ կրտսեր եղբոր հետ ապրում է Գլենդեյլում: Նա հաճախել է հայկական դպրոց, հայկական պարերի դասեր է առել: Անգլերեն խոսում է առանց հնչերանգի, չնայած ընտանիքում շփվում են հայերենով: Ընտանիքը տեղափոխվել է Գլենդեյլ, երբ Մեգանը 5 տարեկան էր: «Մեր ընտանիքում ոչ մի դերասան չկա, եւ բոլորը կարծեցին, թե խելագարվել եմ, երբ որոշեցի դերասանական արվեստ ուսանել», ծիծաղում է Մեգանը:

Անցած տարի «Իմ եղբայր Ջեքը» ֆիլմը արժանացավ լավագույն ամերիկյան ֆիլմ մրցանակի Նափլում, եւ այժմ նրա պայծառ ապագայի վրա ոչ ոք չի կասկածում:

AIM

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՖՈՒՏԲՈԼ

Կորոշեն պատասխան խաղերը

Կայացան Հայաստանի «Անկախություն» գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչ փուլի առաջին հանդիպումները:

Չորս հանդիպումներից երեքում համառ պայքար ծավալվեց, եւ կիսաեզրափակիչի մասնակիցները հայտնի կդառնան միայն պատասխան խաղերից հետո: Մեկ խաղում կողմերից մեկը մյուսի նկատմամբ խոշոր առավելության հասավ:

«Դվին»—«Ցեմենտ»՝ 0-4: «Դվինից» մի քանի առաջատար խաղացողներ են հեռացել, թիմը կանգնած էր լուծարման վտանգի առջեւ: Խոշոր հաշվով պարտությունը չպետք է վհատեցնի. իհարկե, արտաշատցի պատանի ֆուտբոլիստների համար դժվար խնդիր էր ահեղ մրցակցին դիմագրավելը: Պետք է ուրախանալ, որ թիմը շարունակում է պայքարը: Հուսանք, որ վտանգը մնացել է ետեւում:

«Զվարթնոց»—«Շիրակ»՝ 2-1: Այս հանդիպումը անսպասելի ավարտ ունեցավ: Բարձրագույն խմբի նորեկ «Զվարթնոցը» կարողացավ պարտության մատնել հանրապետության նախորդ առաջնության արծաթե մեդալակիր «Շիրակին»: Իհարկե, գյումրեցիները պատասխան խաղի ժամանակ կփորձեն փոխվրեժի հասնել:

«Արարատ»—«Էրեբունի»՝ 1-1: Այս հանդիպման արդյունքը նույնպես որոշ չափով անակնկալ կարելի է համարել: «Արարատն» այս մրցաշրջանում հաստուն խաղ է ցույց տալիս եւ իրավամբ գլխավորում է երկրի առաջնության աղյուսակը: Այդուհանդերձ, «Էրեբունին» լուրջ դիմադրություն ցույց տվեց, եւ խաղը ոչ-ոքի ավարտվեց: Գոլերը խփվեցին վերջին 10 րոպեի ընթացքում, երկուսն էլ 11 մետրանոց տուգանային հարվածներով: Նախ արարատցի Կարեն Բարսեղյանը գրավեց մրցակցի դարպասը, ապա «Էրեբունիի» խաղացող Կարեն Միխայելյանը մրցավարի ավելացրած րոպեների ընթացքում հավասարեցրեց հաշիվը:

«Երեւան»—«Կիլիկիա»՝ 1-0: «Երեւանի» մարզիչները շարունակում փոփոխել թիմի կազմը, սակայն այս անգամ փորձարարությունը այնքան էլ հաջող չէր: Մայրաքաղաքի «Նաիրի» մարզադաշտում ընթացած խաղը բոլորովին դիտարժան չէր: Երկու թիմերն էլ գոլ խփելու հնարավորություններ ունեցան, բայց միայն մեկ անգամ դարպասի գրավում արձանագրվեց: Միակ գոլը խփեց «Երեւանի» արգենտինացի լեգեոնական Մենդեսը (28-րդ րոպեին):

«Անկախություն» գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչ փուլի պատասխան հանդիպումները կկայանան ապրիլի 30-ին:

ԹԵԹԵՎ ԱՏԼԵՏԻԿԱ

Կանանց երկրորդ սպարտակիադան

Երեւանում անցկացվեց թեթեւ ատլետիկայի Հայաստանի կանանց երկրորդ սպարտակիադան, որը կազմակերպել էին մարզաձեւի հանրապետական ֆեդերացիան,* նրա կանանց կոմիտեն: Տարբեր մարզերի 160 մարզուհիներ պայքարեցին 14 մրցաձեւերում:

Մրցաշրջանը մեր թեթեւատլետների համար նոր է սկսվում եւ նրանցից դժվար է ակնկալել բարձր արդյունքներ: Սակայն եղան հուսադրող մրցելույթներ, եւ առավել ուրախալի է, որ որոշ մրցաձեւերում հաղթողները տակավին պատանի մարզուհիներ էին: Սա, իհարկե, ապագայի հույսեր է ներշնչում:

Կցանկանայինք առաջին հերթին նշել վանաձորցիներ Աննա Նասիբյանին (800 մ վազք), Հեղինե Մանուկյանին (200 մ եւ 400 մ), երեւանցիներ Քրիստինե Միկոյանին, 14-ամյա Մերի Չավարյանին (1500 մ): Բավականին հեռանկարային է 16-ամյա Մարինե Հովսեփյանը, որը հաղթեց մարզական քայլքի մրցումներում: Նշենք նաեւ հանրապետության բազմակի չեմպիոնուհի Տատյանա Հովհաննիսյանին (Երեւան), որն առաջինն էր հեռացատկի եւ եռացատկի հատվածներում:

Վերջում ավելացնենք, որ մրցումներն անցան տոնական մթնոլորտում: Աչքի ընկած մասնակիցները պարգեւատրվեցին նվերներով, որոնք սահմանել էին հովանավորները՝ «Շվարցկոպֆ» ընկերությունը, Գթության եւ առողջապահության հայկական հիմնադրամը, «Խայլիկ-83» ՍՊԸ-ն...

«Բարեկամը ճանաչվում է ...»

ԱՄՆ-ը եւ ՆԱՏՕ-ն շարունակում են հրթիռակոծել ու ռմբակոծել Հարավսլավիան: Իհարկե, զինուժի գործադրումը հակամարտության լուծման լավագույն միջոցը չէ: Ստեղծված իրավիճակը ծանր է թե՛ սերբերի, թե՛ ալբանացիների համար:

Ինչպես ՀՀ սպորտվարչության լրատվական բաժինն տեղեկացրեց Հայաստանի թեթեւ ատլետիկայի ֆեդերացիայի նախագահ Սարգիս Խաչատրյանը, իրենք նամակով դիմել էին Հարավսլավիայի թեթեւ ատլետիկայի ֆեդերացիայի նախագահությանը, որով ոչ միայն բարոյապես աջակցում էին հարավսլավացիներին, այլեւ այդ երկրի մարզիկներին առաջարկում էին օթեւան, եթե դրա կարիքը զգացվում է:

Բելգրադից ստացվել է պատասխան նամակ: Ահա թե Հարավսլավիայի թեթեւ ատլետիկայի ղեկավարներն ինչ են գրում. «Թանկագին բարեկամներ, մեր երկրի եւ ժողովրդի համար այս դժվարին պահին մեր ցուցաբերած աջակցությունը, կարեկցության ու ըմբռնման ջերմ մարդկային խոսքերը կրկին անգամ ապացուցեցին մեզ կապող մեծ ու անկեղծ բարեկամությունը: Շատ երախտապարտ ենք մեր հոգատարության եւ մեզ օգնելու բոլոր ջանքերի համար: Դուք ցույց տվեցիք, որ նույնիսկ ամենամեծ դժբախտության ժամանակ, որը կարող է պատահել մարդուն, մենք կարող ենք ապավինել բարեկամական աջակցությանը: Մենք ընդունում ենք, որ «բարեկամը ճանաչվում է դժբախտության ժամանակ»:

Հույս ունենք, որ այս բոլորը շուտով կավարտվի, ու մենք կարող ենք հանդիպել եւ շարունակել բարեկամական, մարզական համագործակցությունն ու բնականոն կենսակերպը: Ձեզ հղում ենք մեր լավագույն ցանկությունները:

Անկեղծորեն ձեր ՍՎԵՏՈԶԱՐ ԿՐՍՏԻՉ
Հարավսլավիայի ատլետիկայի ֆեդերացիայի նախագահ
ԻՎԻՑԱ ՍԱՐԻԵՎԻՉ
գլխավոր քարտուղար

«Լուժնիկիում» կհանդիպեն «Պարման» եւ «Օլիմպիկը»

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի կիսաեզրափակիչ փուլի պատասխան խաղերից հետո որոշվեցին վճռական հանդիպման մասնակիցները:

«Բոլոնյա» (Իտալիա)—Օլիմպիկ (Ֆրանսիա)՝ 1-1: Այս զույգի ֆավորիտ իտալական ակումբին էին համարում, քանի որ Մարսելում կայացած առաջին հանդիպման ժամանակ նա կարողացել էր ոչ-ոքի (0-0) խաղալ, ինչը սովորաբար վերջնական հաղթանակի գրավական է: Պատասխան հանդիպման առաջին խաղակեսն ընթացավ «Բոլոնյայի» մեծ առավելությամբ, եւ 18-րդ րոպեին նրա խաղացող Պարամացցին գրավեց ֆրանսիացիների դարպասը: «Օլիմպիկի» ֆուտբոլիստները հիմնականում պաշտպանվում էին եւ չէին կարողանում գրոհել: Սակայն երկրորդ խաղակեսում պատկերը կտրուկ փոխվեց: Մարսելցիները մեծ ուժերով անցան հարձակման եւ գոլ խփելու մի քանի իրական հնարավորություն ունեցան: Հաշիվը հավասարեցնել նրանք կարողացան միայն խաղավերջից երեք րոպե առաջ: «Բոլոնյայի» դարպասապահ Անտոնիոլին սեփական տուգանային հրապարակում վայր գցեց Լորան Բլանին, որի համար թիմը պատժվեց 11 մետրանոց տուգանային հարվածով: Հենց «տուժողն» էլ իրացրեց տուգանայինը, եւ հաշիվը դարձավ 1-1:

Մրցակցի խաղադաշտում խփած այս գոլի շնորհիվ էլ «Օլիմպիկը» եզրափակիչ խաղի ուղեգիր նվաճեց: Կարելի է պատկերացնել իտալացիների հուսախաբությունը, որոնք այնքան մոտ էին հաջողությանը:

«Պարմա» (Իտալիա)—«Ատլետիկո» (Իսպանիա)՝ 2-1: Ի տարբերություն «Բոլոնյայի», կիսաեզրափակչի մասնակից իտալական երկրորդ թիմը՝ «Պարման», խնդիրներ չունեցավ, քանի որ երկու շաբաթ առաջ Մադրիդում կայացած առաջին խաղում փաստորեն լուծել էր բոլոր հարցերը: Հիշեցնենք, որ հյուրընկալվելիս «Պարման» մրցակցին հաղթել էր 3-1 հաշվով: Այս անգամ էլ իտալացիները պարտության մատնեցին «Ատլետիկոյին», թեեւ ավելի համեստ հաշվով: Հաղթական գոլը խաղի 84-րդ րոպեին խփեց Էնրիկո Կյեզան:

Այսպիսով, գավաթը կվիճարկեն «Պարման» եւ «Օլիմպիկը»:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի եզրափակիչ հանդիպումը տեղի կունենա Մոսկվայի «Լուժնիկի» մարզադաշտում, մայիսի 12-ին:

Մրցապարեզում մարաթոնիստներն են

Վերջին օրերին մարաթոնյան վազքի երեք խոշոր մրցումներ անցկացվեցին:

Ամերիկյան **Բոստոն** քաղաքում անցկացվող մարաթոնյան վազքը հնագույնն է (այն ավելի քան 100 տարվա պատմություն ունի), միշտ էլ մեծաթիվ մասնակիցներ է հավաքում, որոնց թվում քիչ չեն ուժեղագույնները: Այս տարվա վազքն էլ բացառություն չկազմեց: Մեկնարկի ելան շուրջ երեք տասնյակ հազար վազորդներ: Իններորդ անգամ անընդմեջ հաղթող դարձավ Քենիայի ներկայացուցիչը: 42 կմ 195 մ մրցատարածության վերջնագիծն առաջինը հատեց Յոզեֆ Չեբետը, որը ցույց տվեց 2 ժամ 9 րոպե 52 վայրկյան ժամանակ: Երկրորդ տեղը գրավեց Սիլվիո Գուերան (Էկվադոր, 2.10.18), երրորդը՝ Ֆրանկ Պուեն (ՀԱՀ, 2.11.37):

Կանանց մրցապայքարում առաջին տեղը գրավեց Ատլանտայի օլիմպիադայի չեմպիոնուհի Ֆաթումա Ռոբան (Եթովպիա). նրա ժամանակն է 2 ժամ 23 րոպե 25 վայրկյան: Երկրորդ եւ երրորդ մրցանակակիրներ դարձան համապատասխանաբար Ֆրանցիսկա Ռոշա-Մոզերը (Շվեյցարիա) եւ Յուկո Արիմորին (Ճապոնիա):

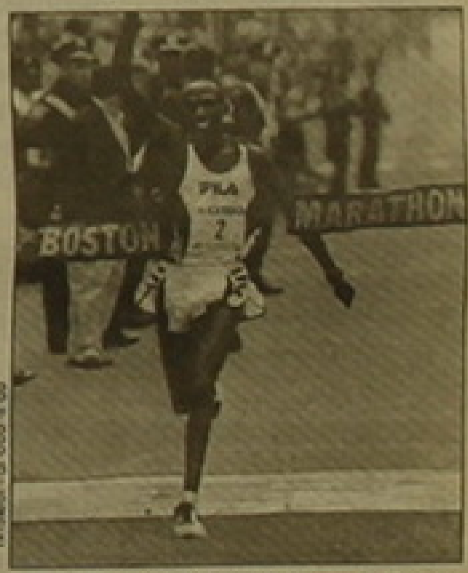

Բոստոնի մարաթոնի հաղթող Չեբետը

Լոնդոնի մարաթոնին 30 հազար մարզիկներ մասնակցեցին: Բուքինգհեմյան պալատի մոտ սկիզբ առած վազքատարածությունն առաջինն ավարտեց Աբդել Հադեր էլ Մուազիզը (Մարոկկո), որը բավականին բարձր արդյունք ցույց տվեց՝ 2 ժամ 7 րոպե 57 վայրկյան:

Կանայք մրցեցին վերջին ձմեռային օլիմպիական խաղերի մայրաքաղաք Նագանոյում (Ճապոնիա): Այստեղ հաղթող ճանաչվեց Բարսելոնի օլիմպիադայի չեմպիոնուհի Վալենտինա Եգորովան (Ռուսաստան)՝ 2.28.41:

ԽԱՉԲԱՌ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Սեդեա: 2. Ռիդ: 3. Անանդ: 5. Մեքան: 6. Սադաք: 8. Շվարց: 9. Անդեր: 10. Շամքի: 12. Կալաս: 15. Մակարով: 17. Շահազիզ: 19. Իրինդ: 20. Անեզր: 21. Գորկի: 22. Շեփլի: 27. Բեհեզ: 29. Արգոս: 31. Լուսան: 32. Մարաշ: 34. Օդեսա: 36. Չելեն: 39. Նաբաք: 40. Դնյով: 43. Գիր:

Հորիզոնական

4. Մեդիանս: 7. Մելեշ: 9. Անճառ: 11. Ավանդ: 13. «Գարաժ»: 14. Վարազ: 16. Արշեկ: 18. Բարքի: 22. Շահան: 23. «Իրանի»: 24. Մոդես: 25. Պար: 26. Կամ: 27. Բնազդ: 28. «... Սկալա»: 30. Մոտեռ: 33. Իրշիշ: 35. Նուման: 37. Վերդի: 38. Շենոն: 39. Նայադ: 41. Օսյան: 42. Ննջեդ: 44. Բարիսոն:

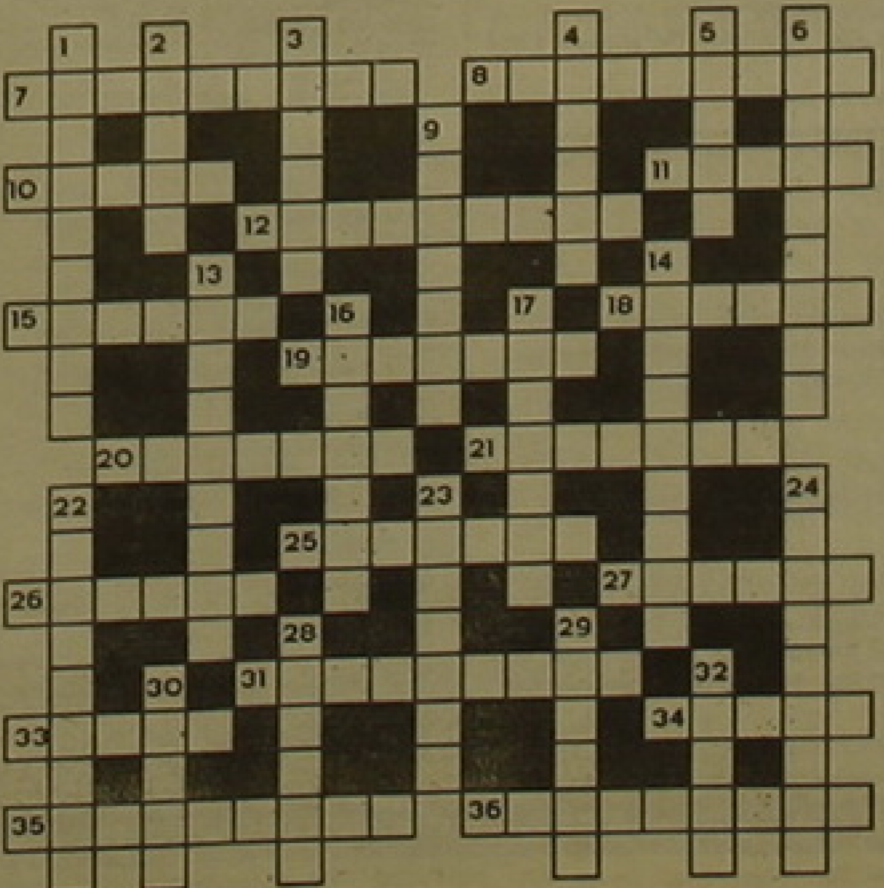

Ուղղահայաց

1. Հայ ֆիզիկոս: 2. Կերպար «Սասունցի Դավիթ» էպոսում: 3. «Քաոս» վեպի հերոսներից: 4. Թերակղզի Ֆրանսիայի հյուսիս-արեւմուտքում: 5. Գյուղ Հայաստանում, Երեւան-Նախիջեւան խճուղու վրա: 6. Հայ ծովանկարիչ: 9. Մայրցամաք: 13. Հայ կինոռեժիսոր: 14. Հայ սովետական նկարիչ, որի աշխատանքների վրա ազդել է Կուրբեի ռեալիստական արվեստը: 16. Գեղամա լեռնաշղթայի ամենաբարձր գագաթը: 17. Ը. Թաթիկյանի «Բալենի» վեպի հերոսներից: 22. Կրկեսի կենդանիներ վարժեցնող հայ արտիստ: 23. Գրավատուն: 24. Սիամանթոյի իսկական ազգանունը: 28. «... Հայկազն» Լեւոն Շանթի ստեղծագործություններից: 29. Իտալացի ճարտարապետ, նկարիչ, արվեստի պատմաբան: 30. Իտալացի բանաստեղծ: 32. Անդրկովկասում ապրող ժողովուրդ:

Հորիզոնական

7. Էլիզաբեթ Թեյլորի կերտած կերպարներից: 8. Հայ աստղագետ: 10. Որոշ բույսերի, հատկապես տերեւների վրա գոյացող ընկույզի նմանվող դաբաղային պարունակությամբ նյութ: 11. Հնդկաստանում եւ Արեւելքի երկրներում հասարակական խավ, դաս: 12. Հայ լեզվաբան: 15. Արեւմտահայ գրող, մանկավարժ, եղեռնի զոհ: 18. Հարազատ: 19. Հայ ռազմական գործիչ, քաղաքացիական պատերազմի հերոս: 20. «Անիի ավերակները» կտավի հեղինակը: 21. Ալ. Շիրվանզադեի դրամաներից «... խնամին»: 25. «Մարդկային կատակերգություն» վիպակի հեղինակը: 26. «Շիլիոնի կալանավորը» պոեմի հեղինակը: 27. Իրանի շահ Սասանյանների գերդաստանից: 31. Աշխարհահռչակ հայ բուսաբան: 33. Հայկական երաժշտական համույթ: 34. Գետ Աֆրիկայի հարավում Լեսոթոյում: 35. Հայ մեծահարուստ նավթարդյունաբերող: 36. Հայ նկարիչ, դիմանկարների վարպետ:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Օրվա հետքով

ԴԵՊՔԵՐԻ ԸՆԹԱՑՔ

Մոտավոր ժամանակացույց՝ նախագահ Քոչարյանի ԱՄՆ այցելության

ՆԱՏՕ-ի 50-ամյակի տոնակատարություններին մասնակցելու համար ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի գլխավորած պատվիրակության այցը Վաշինգտոն նախատեսվում է ապրիլի 23-ին։

Խմբագրություն հասած տեղեկությունների համաձայն ՀՀ նախագահը նույն օրը տեսակցություն կունենա սենատոր Բոբ Դոուլի հետ։ Հաջորդ օրն առավոտյան հայկական պատվիրակությունը կայցելի Հոլոկոստի թանգարան, որից հետո նախագահը ծաղկեպսակ կդնի նախագահ Վուդրո Վիլսոնի գերեզմանին։ Կեսօրին պատվիրակությունը ներկա կգտնվի սբ. Ալբան եկեղեցում տեղի ունենալիք Հայկական ցեղասպանության 84-րդ տարեդարձի ոգեկոչման արարողությանը։

Կիրակի օրը ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը կհանդիպի Միջազգային արժութային հիմնադրամի նախագահ Միշել Կամդեսյուի հետ։ Այնուհետեւ ելույթ կունենա ՆԱՏՕ-ի պլենար նիստում։

Նույն օրը, կեսօրից հետո, կովկասյան երեք պետությունների նախագահները կմասնակցեն ԱՄՆ-ի պետքարտուղար Մադլեն Օլբրայթի նախաձեռնությամբ հրավիրված եռակողմ հանդիպմանը, որը փակ կլինի հասարակական կազմակերպությունների եւ լրատվական միջոցների ներկայացուցիչների համար։ Երեկոյան Միացյալ Նահանգներում ՀՀ դեսպանատանը կկայանա ընդունելություն ի պատիվ Հայաստանի նախագահի։

Երկուշաբթի օրը, ապրիլի 26-ին, ՀՀ արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի նախագահությամբ տեղի կունենա սփյուռք-Հայաստան կոնֆերանսը, որտեղ բացման խոսքով հանդես կգա Ռոբերտ Քոչարյանը։ Այնուհետեւ նախատեսվում է հանդիպում փոխպետքարտուղար Ստրոբ Թալբոթի հետ։ Կեսօրից հետո Հայաստանի նախագահը կհյուրընկալվի «Կարնեգի ինդոումենթ ֆոր ինտերնեշնլ փիս» կազմակերպության կողմից։

Երեքշաբթի առավոտյան նախագահը Կապիտոլիումում կհանդիպի սենատոր Էդուարդ Քենեդու հետ, իսկ կեսօրից հետո «Խաղաղություն եւ բարգավաճում Կովկասում։ ԱՄՆ-ը եւ Հայաստանը նոր հազարամյակում» թեմայով ելույթ կունենա Ներկայացուցիչների պալատի անդամների եւ սենատորների առաջ։ Նույն օրն իսկ պրն Քոչարյանը վերադառնալու է հայրենիք։

ՆԱՏՕ-ն օգտագործում է խտացված ուրանով արկեր

Պնդում է հարավսլավացի գիտնականը

Հարավսլավիան ռմբակոծելիս ՆԱՏՕ-ն օգտագործում է հարստացված ուրանով արկեր, Բելգրադի գիտությունների ակադեմիայի գիտնականների կողմից տարածվող հայտնում է Նեջելկո Զուկովիչը Բյուրականի Վիկտոր Համբարձումյանի անվան աստղադիտարանի աշխատակիցներին ուղղված նամակում։ Ժամանակին հեղինակը ստաժավորվել է աստղադիտարանում եւ հայ գիտնականների հետ պահպանում է անձնական ու գիտական կապեր։ Յուրաքանչյուր ռումբ ու արկ պարունակում է թուլացած ուրան, որի մասնիկն ունի կես միկրոնի մեծություն կիսատրոհման մեկ շրջանով, ասված է նամակում։ Կյանքի ընթացքում դրանք ներծծելը համարժեք է ռադիոակտիվ ճառագայթման ֆանտաստիկ դոզայի, նշում է նամակագիրը։ Պարսից ծոցի պատերազմի ժամանակ նման զենք գործածելու արդյունքում մոտ 80 հազար մարդ տառապում է «գալֆ-սինդրոմ» կոչված հիվանդությամբ։ Պատմության մեջ առաջին անգամ այդ զենքը օգտագործվում է տարածության ու ժամանակի մեջ այսքան կենտրոնացված, եւ կարող է պատահել, որ ողջ մնացածները նախանձեն մեռյալներին, գրում է գիտնականը։ Խոսքը էկոլոգիական աղետի, ցեղասպանության մասին է, որն իրականացվում է ամենաստոր ձեւով, համոզված է գիտնականը։ Հարավսլավիայի տարածքը նրանց պետք է ռազմակայաններ տեղակայելու համար, որը երբեք չեն ստանա։ Ողջախոհ մարդիկ պիտի կանգնեցնեն այս ամենը, կոչ է անում նամակագիրը։

ՏԻԳՐԱՆ ԼԻԼՈՅԱՆ

JOB OPENING

Do you work well with people? **Do you** like to do training? **Do you** have training experience?
Do you want to help Armenians improve their kids' environment and their future?
If you said yes, then CRS has a job for you!
Catholic Relief Services is seeking an Education Project Assistant for a Parent-School Partnership Training and Reform Support Program in Armenia. The goal of the programis to improve the quality of education in Armenia through strengthening local capacities within the framework of the Armenian Government's Educational Reform Program.

QUALIFICATIONS:

- ✓ Experience working with education-related development projects
- ✓ Ability to work in teams under pressure and to meet deadlines
- ✓ Excellent oral and written communications skills
- ✓ Ability to motivate and mobilize communities and to lead interactive workshops of 20-25 people each
- ✓ Writing and speaking ability in English required
- ✓ Commitment to the task, with honesty and enthusiasm
- ✓ Strong computer knowledge and skills desired
- ✓ Fluency in Armenian and/or Russian

If you are interested, please send or fax a letter to CRS explaining *why you would be good person for the job.* Also send your *Curriculum Vitae and names and telephone numbers of three references* to the CRS office. Attn: Education Department, 13/14 Azgagrakan Str., Dzoragiugh, Yerevan, Armenia. Fax: 151-524, Email: alvard@crs.am
Date Available: Immediately. No phone calls please. CRS will contact applicants who qualify by phone.

JOB OPENING

Do you work well with people? **Do you** have experience in construction work?
Do you want to help Armenians improve their kids' environment and their future?
If you said yes, then CRS has a job for you!
Catholic Relief Services is seeking an Education Project Assistant/Engineer for a Parent-School Partnership Training and Reform Support Program in Armenia. The goal of the program is to improve the quality of education in Armenia through strengthening local capacities within the framework of the Armenian Government's Educational Reform Program.

The Assistant Project Officer will:

- ✓ Have a university degree in Engineering/Construstion
- ✓ Have two years' practical experience in the field of construstion, preferably with an NGO
- ✓ Have significant experience in working with communities in the identification of local problems and the planning and implementation of community-bassed, sustainable solutions
- ✓ Have excellent communication and interpersonal skills
- ✓ Be fluent in English, Russian, Armenian
- ✓ Have good knowledge of word processing and financial spreadsheets (MSWord, Excel, Windows 95)

If you are interested, please send or fax a letter to CRS explaining *why you would be good person for the job.* Also send your *Curriculum Vitae and names and telephone numbers of three references* to the CRS office. Attn: Education Department, 13/14 Azgagrakan Str., Dzoragiugh, Yerevan, Armenia. Fax: 151-524, Email: alvard@crs.am
Date Available: Immediately. No phone calls please. CRS will contact applicants who qualify by phone.

ԵՐԵՎԱՆ

Ապրիլի 24-ին Ծիծեռնակաբերդ երթուղարծը՝ անվճար փոխադրամիջոցներով

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ինչպես հայտնեցին Երեւանի քաղաքապետարանի լրատվության եւ հասարակության հետ կապերի բաժնից, 1999 թ. ապրիլի 24-ին եղեռնի զոհերի հիշատակի օրը, Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիրի այցելուների տրանսպորտային անվճար սպասարկումը կազմակերպելու նպատակով, Երեւանի քաղաքապետ Ս. Աբրահամյանի կարգադրությամբ, «Հրազդան» մարզադաշտին հարող տարածքից ժամը 9.00-ից մինչեւ 20.00-ն կգործեն հետեւյալ տրանսպորտային երթուղիները՝

հ.1 երթուղի-«Հրազդան» մարզադաշտ-Հաղթանակի կամուրջ, Խորհրդարանի, Խորենացու, Ագաթանգեղոսի փողոցներ-մ.կ. «Զորավար Անդրանիկ»։

Հետադարձը՝ Ագաթանգեղոսի, Գ. Լուսավորչի, Խորհրդարանի փողոցներ, Հաղթանակի կամուրջ-«Հրազդան» մարզադաշտ։

հ.2 երթուղի-«Հրազդան» մարզադաշտ-Հաղթանակի կամուրջ, Մաշտոցի պողոտա, Կորյունի, Աբովյան փողոցներ, մ.կ. «Երիտասարդական»։

Հետադարձը՝ Աբովյան, Մոսկովյան, Սարյան փողոցներ, Մաշտոցի պողոտա, Հաղթանակի կամուրջ-«Հրազդան» մարզադաշտ։

հ.3 երթուղի-«Հրազդան» մարզադաշտ-Ծիծեռնակաբերդի, Լենինգրադյան, Կիեւյան փողոցներ- մ.կ. «Երիտասարդական»։

Հետադարձը՝ նույն ուղեգծով։

ARMENTEL

«Արմենտելը» ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է ՄՐՑՈՒՅԹ

42/46 ԱՀԿ-ի բաժանորդային ցանցի վերակառուցման շինմոնտաժային աշխատանքներ կատարելու մրցույթին (տենդերին) մասնակցել ցանկացող կազմակերպությունները 23.04.99 թ. ժամը 12-ին պետք է «Արմենտել» ՀՁ տեխնիկական գլխավոր տնօրենի ընդունարան (հասցեն՝ Սարյան 22, 11-րդ հարկ, սենյակ 1102) ներկայացնեն իրենց հայտերը՝ փակ եւ կնքված ծրարներով։

Կազմակերպությունների կողմից անհրաժեշտ է ներկայացնել հետեւյալ տեղեկատվությունը.

- Պետական լիցենզիայի պատճենը՝ տվյալ աշխատանքները կատարելու համար։
- Տվյալներ կազմակերպության ֆինանսական վիճակի մասին (հաշվարկային հաշվում, եղած գումարի չափը, դեբիտորներ կրեդիտորներ՝ առանձնացված անուններով եւ գումարներով եւ այլն)։
- Տվյալներ աշխատողների քանակի եւ մասնագիտությունների մասին։
- Ինժեներատեխնիկական աշխատողների ցուցակը՝ անուն ազգանուններով եւ մասնագիտություններով։
- Կազմակերպությունը պետք է գրանցված լինի պետական ռեգիստրում առնվազն 1,5 տարի եւ պետք է ներկայացնի այդ ժամանակահատվածում՝ որտեղ եւ ինչ ծավալների նմանատիպ աշխատանքներ է կատարել։

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

22 ապրիլ

9.00 Հայլուր
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.10 Հենց այնպես
11.25 Հեքիաթների դաշտ
12.00 Ինչ կա, չկա
12.25 «02»
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Մանկական սերիալ «Ուեյնի մանիֆեստը»
17.45 Մուլտֆիլմներ «Քամու թեւերին»
18.00 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
19.00 Խոշոր շահում
19.15 Հուշամատյան
19.50 Առանց պայմանականության
20.15 Օհան Դուրյանի աշխարհը
20.30 Բումերանգ
21.00 Հայլուր
21.30 1 լուր
21.45 Այսօր
22.10 Գ/Ֆ «Հնձան»
23.25 Ուշ երեկոյան
00.00 Հայլուր
00.15 Արտակարգ ալիք

9.00 Տոնուր
11.00 Գ/Ֆ «Կարմիրն ու սեւը» (IV մաս)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
19.50 Ընտանեկան ֆիլմ գ/ֆ «Բինգո» մարտաֆիլմը
21.15 Հրապարակ
21.30 Սուրհանդակ
22.00 Գ/Ֆ «Բոլորովին խփնվածը»
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդրոր
00.05 Մի անգամ
00.10 Պարապ զրույց
00.30 Գ/Ֆ Ռուտգեր Հաուերը «Կենսախաղ» մարտաֆիլմում
02.30 Սուրհանդակ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Տիեզերական ոդիսականություն»
16.45 Sinema կամ կախարդական աշխարհ
17.00 Սեզամ փողոց
17.30 ... Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Հանուն սիրո»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.10 Ի խույզս կորուսյալի
20.55 Գ/Ֆ «Ողիսական» (4-րդ մաս)
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Ջուլիա Ռոբերտսը «Պելիկանների գործը» դետեկտիվ ֆիլմում
01.10 Թերեւս
01.30 Գ/Ֆ «Փիս արյուն», (դերերում Դ. Լավան, Ժ. Բինոշ, Մ. Պիկկոլի, Ֆրանսիա 1986 թ.)

РТР

8.00-10.45 Բարի Լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
9.20 Մոդերի տուն «Լե մոնդի»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.45 Հեռուստախանութ
11.00 Ապրանքներ փոստով
11.10 Սերիալ «Միլենի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.45 Լուրեր
12.30 Սերիալ «Մութ ջունգլիների գաղտնիքները»
13.30 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ երեխաների համար «Հրաշագործը»
16.20 Սերիալ «Հարուստներն ու [illegible]»
17.05 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.25 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
19.00 Գ/Ֆ «Շերլոկ Հոլմսի եւ դոկտոր Վատսոնի արկածները». «XX դարը սկսվում է» (2-րդ մաս)
20.20 Սերիալ «Միստր Բին՝ սեւ օձը 3»
21.40 Մանրամասներ
21.55 Երկու ռոյալ
22.40 Կինոյի ժամ. Վիկտոր Սուխորուկովը «Խիտս սեզոնի կատակերգություն» ֆիլմում
00.20 [illegible]
01.00 [illegible]

«ՍՓՅՈՒՌ». ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ։ Հեռախոսներ 569393, 581351

«[illegible]» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. [illegible] 60149. Պատվեր 1035 Տպաքանակ 4000 Ստորագրված է տպագրության 21. 04. 1999 Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@